

WE SUPPORT

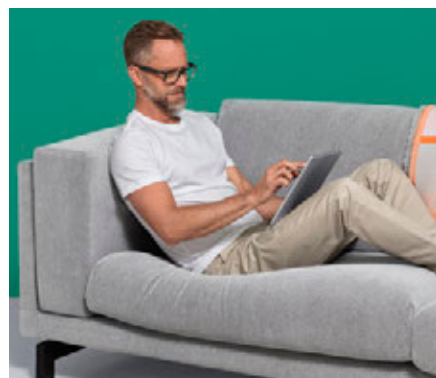
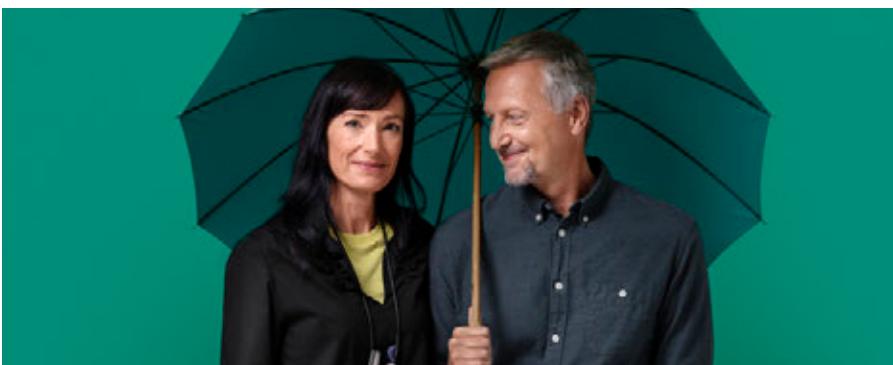
Hållbarhetsredovisning 2017

skandia:

Innehåll

- 3 Om Skandia
- 4 Så skapar Skandia värde
- 7 Året i korthet
- 9 VD har ordet
- 10 Vår omvärld
- 14 Väsentlighetsanalys
- 16 Strategi
- 18 Styrning
- 23 Skandias hållbarhetsaspekter
- 24 *Transparens och långsiktiga kundrelationer*
- 28 *Ansvarsfulla investeringar*
- 36 *Samhällsansvar*
- 48 *Miljöhänsyn*
- 54 *Långsiktig arbetsgivare*
- 60 *Affärsetik*
- 64 FN:s hållbarhetsmål
- 66 Samarbeten och initiativ
- 67 Revisorns yttrande
- 68 GRI-index

Om Skandias hållbarhetsredovisning 2017

Denna hållbarhetsredovisning, som är Skandiakoncernens sjunde, har upprättats för att uppfylla kraven enligt GRI Standards. Inom ramen för revisionen av Skandias årsredovisning 2017, har intygats att hållbarhetsredovisningen upprättats i enlighet med 6 kap. 12 § i ÅRL.

Skandia Fastigheter, helägt dotterbolag, ingår i de fall där referenser till bolaget förekommer. Samtliga verksamhetsländer under 2017 omfattas. Beloppen i denna hållbarhetsredovisning är i svenska kronor, om inte annat anges. Föregående års siffror visas inom parentes.

Redovisningen upprättas och publiceras en gång per år och är inte granskad av tredje part.

Kontakt

För frågor eller synpunkter gällande Skandias hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning, kontakta oss på: kundinflytande@skandia.se

Det ledande pensionsbolaget som tar ansvar

Skandia är ett av Sveriges ledande pensionsbolag som i över 160 år har försett människor med ekonomisk trygghet.

Vi har en bred förankring i samhället med långsiktiga åtaganden gentemot individer, företag och offentlig sektor. Vi skapar affärsmöjligheter genom att möta flera av de utmaningar som företag och individer möter i samhället idag.

Genom att erbjuda sparande med garanti, fondsparande, försäkringar för hälsa och trygghet, banktjänster och rådgivning skapar vi möjligheter för ett långt ekonomiskt tryggt liv för våra närmare 2 miljoner kunder. 1,2 miljoner av dessa är också våra ägare.

Våra cirka 2 400 medarbetares yttersta uppgift är att maximera värdet för livförsäkringstagarna över livstiden av deras försäkringar. Engagemang för våra ägare, företags- och privatkunder samt ansvaret som följer med att ha deras drygt 650 miljarder kronor under förvaltning genomsyrar hela vår verksamhet.

Genom vår modell för värdeskapande, vårt erbjudande och våra ställningstaganden inspirerar vi våra kunder till ett långt och ekonomiskt tryggt liv.

Så skapar pensionsbolaget Skandia hållbart värde

Med utgångspunkt i samhällsutmaningar och intressenters förväntan

Samhällsutmaningar

Ökad risk för underfinansiering efter arbetslivet:

Den ökande medellivslängden och det sena arbetsmarknadsinträdet leder till att fler får ett otillräckligt sparande för ett långt och aktivt liv efter pensionering.

Ökade kostnader för ohälsa: Ökade sjuktal för den arbetande befolkningen samt höga kostnader och långa väntetider för sjuk-, hälso- och friskvård leder till en högre efterfrågan på dessa tjänster.

Ökade behov av investeringar i samhället: Otillräcklig finansiering för att möta ökande behov av samhällsservice och infrastruktur. Välfärdssystemet utmanas och behov av långsiktigt sparande och kraftfulla trygghetslösningar ökar.

Intressenternas förväntningar

Kunder och ägare

Våra kunder, varav en majoritet även är våra ägare, förväntar sig prisvärda erbjudanden, god avkastning, insyn, inflytande och att Skandia ska vara ett föredöme när det gäller ett ansvarsfullt företagande.

Beslutsfattare och samhälle

Samhällets förväntningar på Skandia är samhällsengagemang, bidrag till forskning inom förebyggande insatser för hälsa och trygghet samt att Skandia ska vara drivande i samarbeten som stärker trygghetssystemen och bidrar till miljömässigt hållbara lösningar.

Medarbetare

Medarbetarnas förväntningar på Skandia handlar framförallt om utvecklingsmöjligheter, inkluderande kultur där medarbetaren får påverka och en hälsofrämjande arbetsmiljö.

Samarbetspartners och leverantörer

Leverantörer och samarbetspartners, däribland distributörer, förväntningar på Skandia handlar främst om tydliga avtals- och affärsvillkor, god affärsetik och relevanta hållbarhetskrav.

skapar Skandia genom sin affärsmodell

Skandias affärsmodell

Som ömsesidigt livförsäkringsbolag ägs vi av de 1,2 miljoner kunder som har en försäkring med traditionell förvaltning. Den är ryggraden i vårt erbjudande och den dominerande sparformen bland kunderna i bolaget. Kontakten med våra kunder går dels via våra egna medarbetare men också via våra distributörssamarbeten.

Skandia har, från våra totalt 2 miljoner kunder, fått förtroendet att ha deras drygt 650 miljarder kronor under förvaltning. Vi arbetar för att maximera avkastningen på kapitalet och för att ge våra kunder den bästa rådgivningen för ett tryggt och hälsosamt liv. För att kunna göra det krävs långsiktighet både i vårt agerande men även i våra kunders relation med oss. Skandia erbjuder försäkringar i form av traditionell förvaltning och fondsparande samt banktjänster och lösningar för hälsa och trygghet. Dessa erbjudanden möter flera av de utmaningar som företag och individer står inför i samhället idag och bidrar på olika sätt till värdeskapande för många.

👉 För beskrivning av vilka bolag som ingår i Skandia-koncernen, se förvaltningsberättelsen på sidan 53 i Skandias årsredovisning.

värde för individ, företag och samhälle

Långsiktigt sparande

För individ

Stödja planering för ett ekonomiskt tryggt och aktivt liv efter arbetslivet

För företag

Säkra rätt pensionslösningar för de anställda

För samhälle

Komplement till det offentliga pensionssystemet för ökad ekonomisk trygghet

Ett stabilt och tryggt bolag

173 % (167%)

Solvensgrad vid utgången av 2017

Hög avkastning

8,0 % (8,2%)

Årets totalavkastning uttryckt som femårsgenomsnitt

Livslång hälsa och trygghet

För individ

Ge trygghet och hälsa samt stödja ett friskt och aktivt liv

För företag

Förebygga ohälsa och ge stöd för friska och produktiva medarbetare

För samhälle

Bidra med innovation samt minska kostnaderna för hälso- och sjukvård

Engagerade medarbetare

4,2

Sammanfattande omdöme om Skandia som arbetsgivare enligt medarbetarenkät (riktvärde 3,9)

En kostnadseffektiv verksamhet

0,41 % (0,43%)

Förvaltningskostnadsprocent

0,039 % (0,042%)

Kapitalförvaltningskostnadsprocent

4,9 % (5,9%)

Rörelsekostnadsprocent

Långsiktiga investeringar

För individ

God avkastning på pension och sparande

För företag

Investeringar i infrastruktur och fastighetsutveckling ger hållbara tillväxtmöjligheter

För samhälle

Stödja utvecklingen av ett mer hållbart och tryggare samhälle

Nöjda kunder

68,9 (67,0)

SKI Privat Livförsäkring

69,8 (70,3)

SKI Bank

Värdet av ny affär

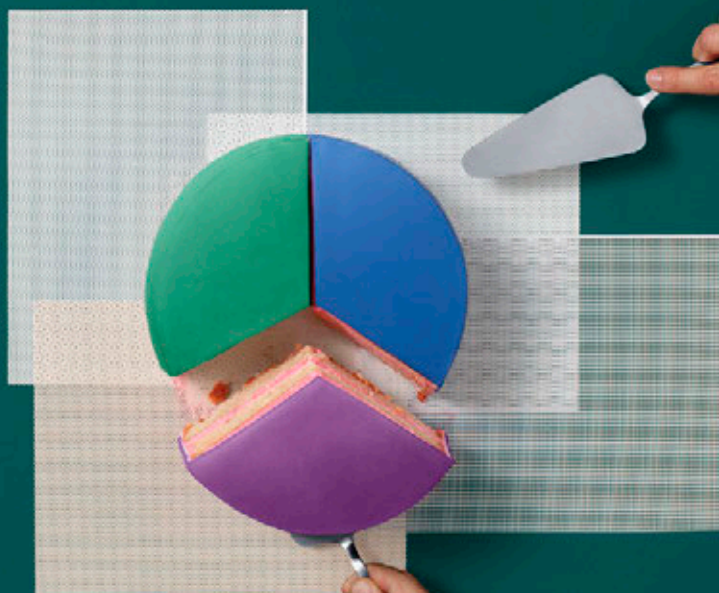
När Skandia säljer försäkringar löser vi inte bara ett behov för den enskilda kunden i sig utan vi skapar även värde för befintliga kunder. Nuvarande kunder drar nytta av ny affär genom att det blir fler som kan dela på gemensamma kostnader. Även nya tjänster, produkter och erbjudanden som utvecklas kommer alla kunder till del – såväl nya kunder som befintliga.

Det är viktigt att de villkor som gäller för ny affär är utformade så att de är bra för både dagens kunder och de nya kunderna. Försäkringsvillkoren får till exempel inte vara utformade så att befintliga kunder utsätts för stora risker.

Löpande uppföljning av lönsamhet och risk

Skandia arbetar löpande med att följa upp lönsamheten i och riskerna med ny affär. Under året har en ny förbättrad lönsamhetsuppföljning introducerats i verksamheten. Den nya uppföljningen syftar till att bättre belysa vad värdet av ny affär är för befintliga kunder. Dessutom genomför Skandia återkommande analyser för att säkerställa att tecknandet av ny affär är ett bättre alternativ för Skandias kunder än att stänga för ny affär.

”Våra kunder drar nytta av ny affär eftersom fler kan dela på gemensamma kostnader”

Året i korthet

Förvalt kapital

653
miljarder kronor

Sveriges nöjdaste privatkunder

Inom pensions- och livförsäkring
enligt Svenskt Kvalitetsindex

Återbäring till Skandias
ägare och kunder

22
miljarder kronor

8,9
miljoner kronor

Till WWF under 2017 från
Skandia Världsnaturfonden

4,22 av 5

i betyg för ledarskap i medarbetarundersökningen 2017

Betyg 2017

Godkänt

Hållbart Pensionsbolag
Hållbar Fondförsäkring

Godkänt

Ansvarsfullt ägande:
Traditionell förvaltning
Fondförsäkring

90%

av befintliga fastigheter i
Skandias fastighetsbolag har
miljöinventerats

50%

Skandia har en jämn könsfördelning bland medarbetarna, 50% kvinnor och 50% män

7,3

miljoner kronor

Till Cancerfonden, där Skandia är huvudpartner

3.007

förbättringsförslag

från Skandias kunder

skandia:
Idéer för livet
30år

Idéer för livet firade 30 år med en kunskaps- och inspirationsgala på Cirkus den 30 november

113

Det antal projekt för barn och unga som har fått stipendier från Idéer för livet.

Svanencertifierade fonder

VD har ordet

Arbetet med att skapa långsiktigt hållbara värden genomsyrar hela Skandias verksamhet. Under året har Skandias arbete med ansvarsfulla investeringar fått goda omdömen och som ett av sju bolag har Skandia tilldelats världens första Svanenmärkning av fonder. Vår oberoende stiftelse Idéer för livet har fyllt 30 år och jag deltog i regeringens delegation om uppföljningen av FN:s klimatmål där jag fick möjlighet att tala om Skandias arbete med hållbart värdeskapande.

Skandia har 650 miljarder kronor av våra kunders långsiktiga sparande under förvaltning. Att skapa god avkastning åt våra kunder är självklart. Men det är lika viktigt hur dessa värden skapas. Vi måste skapa en god avkastning samtidigt som hänsyn tas till miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Inom Skandias kapitalförvaltning arbetar vi löpande med ansvarsfulla investeringar där investeringar i samhällsnyttiga områden som exempelvis förnybar energi och Nordens första klinik för cancerbehandling med hjälp av protonstrålbehandling är viktiga delar i vår portfölj. Vår hållbara förvaltning investerar enligt FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och vi arbetar löpande med att påverka bolag i en mer hållbar riktning genom att vara aktiva i styrelserekryteringsprocesser, på bolagsstämmor och i samtal med bolagens företagsledningar.

Inom Skandias fondbolag har vi fyra specifika fonder som särskilt främjar samhällsengagemang och miljöhänsyn. Tre av dessa fonder tilldelades under året världens första Svanenmärkning för

fonder. Tre fonder är dessutom ideella som årligen kanaliserar två procent av sitt fondvärde till organisationer, exempelvis Cancerfonder och Världsnaturfonden som arbetar med samhälls- och miljöpåverkan. Under året har vårt arbete med ansvarsfulla investeringar fått goda omdömen från externa bedömare vilket vi är stolta över.

Ett förebyggande hälsoarbete

Genom vårt marknadsledande erbjudande inom risk- och hälsoförsäkringar erbjuder vi en unik modell av prehab och rehab som har bidragit till att Skandia de senaste 10 åren halverat sjuktalen hos våra försäkrade företagskunder. Detta är något som skapar värden, både för den enskilde individen, för företaget, men också för samhället i stort.

Skandia tar också ett stort ansvar när det gäller opinionsbildning och forskning kring ohälsa och social trygghet. Under året släppte Skandia rapporten "Samhällsförlusten av sjukskrivningar" som beskriver hur även samhället kan spara genom att arbeta mer med förebyggande

insatser. Skandia stödjer även aktivt medicinsk forskning och utveckling som långsiktigt bidrar till ett friskare samhälle.

Idéer för livet 30 år

Vår oberoende stiftelse Idéer för livet arbetar aktivt för att öka samverkan inom förebyggandet av ohälsa och för att skapa ett tryggare närsamhälle. Idéer för livet stöttar projekt med förebyggande insatser för barn och unga och har samarbeten med flera universitet för att ta fram kalkylverktyg som kan beräkna den socioekonomiska effekten av förebyggande arbete. Under 2017 firade stiftelsen 30 år och uppmärksammade under en kunskaps- och inspirationsgala betydelsen av förebyggande arbete. Vi kan med stolthet och glädje konstatera att stiftelsen under dessa 30 år stöttat över 3 900 projekt.

Vi verkar för en hållbar utveckling

Vi ser vår modell för värdeskapande som ett sätt att verka för FN:s globala mål för en hållbar utveckling och ger vårt fortsatta stöd till FN:s Global Compact och dess tio principer för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Våra intressenter förväntar sig att Skandia ska vara ett av de ledande bolagen inom hållbarhet och jag kan med glädje konstatera att vi lever upp till förväntningarna och vi kommer att arbeta för att behålla den positionen.

I juli deltog jag i regeringens delegation om uppföljningen av FN:s klimatmål i FN:s generalförsamling. Där fick jag möjlighet att tala om Skandias verksamhet och hur våra erbjudanden möter flera av de utmaningar som företag och individer står inför och hur Skandia på så sätt bidrar till värdeskapande för många. Det är ett arbete jag och mina kollegor ser fram emot att fortsätta.

Frans Lindelöw
Koncernchef och vd Skandia

"I juli deltog jag i regeringens delegation om uppföljningen av FN:s klimatmål i FN:s generalförsamling."

En föränderlig omvärld ger nya förutsättningar och möjligheter

För att uppnå maximalt värde måste Skandia säkerställa att vi möter den ständigt föränderliga marknaden där ändrade kundbehov, regleringar och prispress ställer ökade krav på digitalisering, hållbart företagande och en effektiv, flexibel och handlingskraftig organisation.

Skandia skapar värde genom att möta de utmaningar Skandias kunder och samhället står inför.

För Skandia är det viktigt att kontinuerligt bevaka och följa de trender som påverkar vår verksamhet och våra kunder. Det handlar om att på bästa sätt ta tillvara på marknadsförändringar och att investera i de tillgångsslag där det finns möjlighet till störst avkastning. Det handlar också om att säkerställa att vi alltid kan ge våra kunder rådgivning som är anpassad efter förändringar på den finansiella marknaden.

Ökat behov av pension, långsiktigt sparande och trygghetslösningar

I ett välfärdssamhälle som Sverige anses staten ofta ha ansvar att säkerställa en viss grundtrygghet, bland annat i form av pension. Med nuvarande pensionssystem väntas individen ta ett stort ansvar för sitt pensionsutfall genom att göra aktiva val. Vi har även sett en övergång från förmåns- till premiebestämd pension och en allmän pension där varje arbetat år och arbetad timme räknas. Pensionssystemets utmaning idag är minskande kompensationsgrad för enskilda individer, framförallt inom den allmänna pensionen, samt en stor spridning i förväntade pensionsutfall mellan pensionärer.

Utvecklingen drivs av att vi lever allt längre samtidigt som arbetsmarknadsinträdet främst bland akademiker sker allt senare. Behovet av tjänstepension och ett privat pensionssparande ökar, liksom behovet av rådgivning. Det finns idag framförallt tre kritiska utmaningar för Skandias kunder och samhället i

stort till följd av strukturella obalanser i samhället.

● Ökad risk för underfinansiering efter arbetslivet

Ett premiebaserat pensionssystem med ökat individuellt ansvar, i kombination med ökande medellivslängd, leder till att fler svenskar får ett otillräckligt sparande för ett långt och aktivt liv efter pensionering.

● Ökade kostnader för ohälsa

Ökade sjuktal för den yrkesarbetande befolkningen och höga kostnader för fysisk och psykisk sjuk- och hälsovård, med långa väntetider. Därtill en hög efterfrågan på äldreboenden samt frisk- och sjukvård på grund av åldrande befolkning.

● Ökade behov av investeringar i samhället

Otillräcklig finansiering för att täcka det ökande behovet av samhällsservice leder i sin tur till att det blir ett större gap i samhället vad gäller inkomst, utbildning, arbete, bostad och hälsa. Likaså ökar behovet av investeringar i miljövänliga energilösningar, hållbar infrastruktur och klimatvänlig teknik.

Det svenska välfärdssamhället utmanas och behovet av tillräckligt långsiktigt sparande och kraftfulla trygghetslösningar ökar.

➔ *Läs mer om Skandias samhällsansvar på sida 36.*

Social utveckling

Det svenska välfärdssystemets uppgift är bland annat att fungera som ett socialt skyddsnät för att upprätthålla en viss nivå av levnadsstandard i samhället. Utmaningarna att åstadkomma detta är idag större än tidigare. Utanförskap och ett hårdare samhällsklimat är tydligt.

För individer som hamnat utanför samverkar en rad trender till att försvåra för individen att vända sina livschanser. Dessa är bland annat övergången mot ett kunskapsorienterat samhälle, en ökande bostadssegregation samt spridning av psykisk ohälsa.

Skandia och Skandias stiftelse Idéer för livet arbetar kontinuerligt för att skapa ett socialt hållbart Sverige.

➤ I boken "Vägen till social hållbarhet" kan du läsa mer om Sveriges sociala utmaningar och möjliga lösningar.

Krav på hållbar handlingskraft

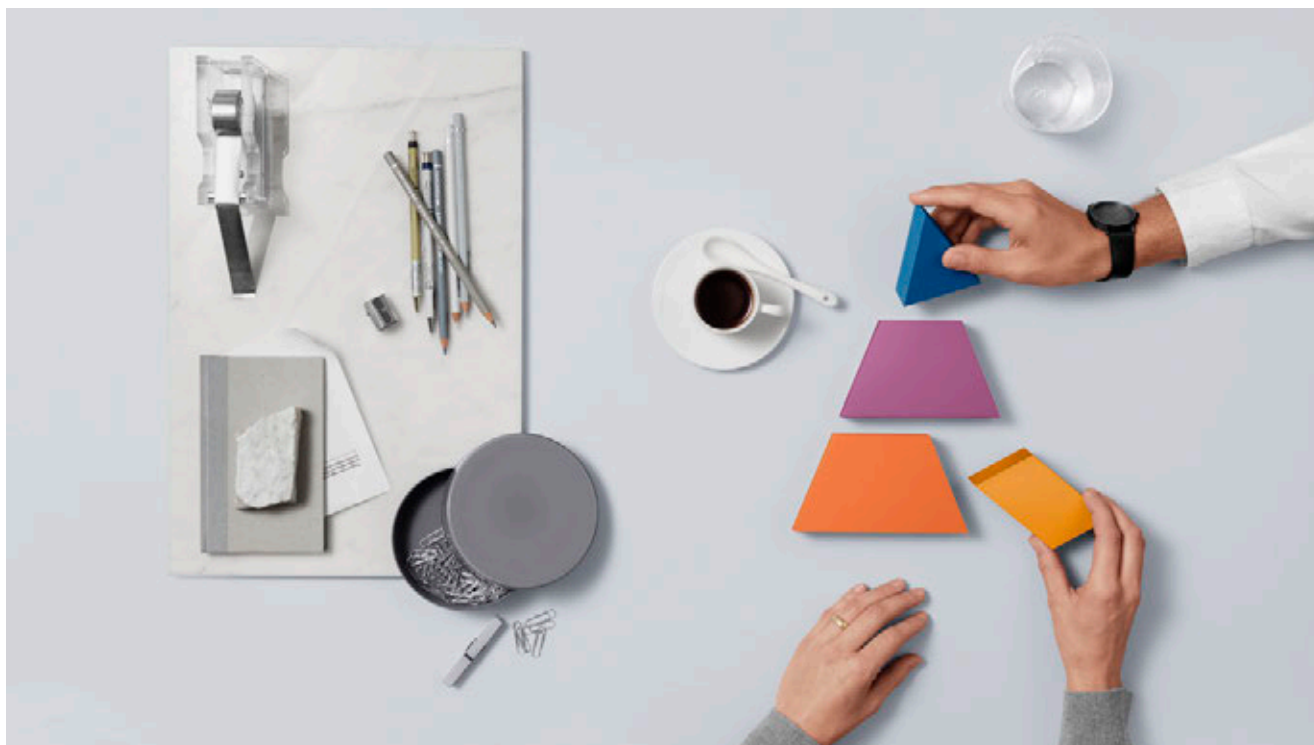
Utöver engagemang för närsamhället fortsätter förväntningarna på företagens handlingskraft i hållbarhetsfrågor att öka. Sedan FN:s globala hållbarhetsmål antogs 2015 ställer kunder, politiker, beslutsfattare och civilsamhället högre krav på transparens och konkreta resultat. Hållbarhet integreras alltmer i företagens kärnverksamhet och strategier vilket påverkar bland annat forskning och utveckling, investeringar och digitala kundupplevelser.

Stora aktörer som Skandia, vars affärsmodell utgör ett komplement till offentliga trygghetssystem, förväntas ta ansvar bortom den egna affären. Det gör Skandia genom att arbeta proaktivt med förebyggande hälsoinsatser, genom att göra investeringar med tydlig samhällsnytta samt genom forskning. Det skapar trygghet för individen men bidrar också till långsiktiga samhällsvinster.

Bättre hälsa och ökad trygghet

Även Skandias stiftelse Idéer för livet arbetar för att skapa ett samhälle med bättre hälsa och ökad trygghet. Det gör man främst genom:

- Stöd till lokala ideella projekt för barn och ungdomar.
- Forskning för att beräkna och synliggöra sociala insatsers värde.
- Utveckling av metoder för att förebygga ohälsa och utanförskap.

Förändrade regelverk

Under de senaste åren har ett antal nya regelverk trätt i kraft vilka påverkar stora delar av Skandias organisation, verksamhet och erbjudanden. Att införliva dessa nya regelverk på ett smidigt sätt i Skandias processer och rutiner är följaktligen mycket viktigt för att bibehålla en stark position och konkurrensförmåga. Det ställer i sin tur höga krav på kostnadseffektivitet och flexibilitet i den operativa verksamheten.

Skandia följer också utvecklingen av kommande nya regelverk och deltar aktivt via exempelvis branschorganisationer och i den allmänna debatten. Vi arbetar samtidigt löpande för att förbereda verksamheten inför en tyngre regelverksbörda för att även fortsatt kunna fokusera på kundnytta och värdeskapande.

Penningtvättsdirektiv för att motverka kriminella krafter

Lagen om penningtvätt och finansiering av terrorism innebär att vi som finansinstitut behöver lära känna våra kunder bättre. Syftet är att motverka de kriminella krafter som vill utnyttja oss för brottslig verksamhet.

Med anledning av implementeringen av EU:s fjärde penningtvättsdirektiv under 2017 har Skandia förstärkt

organisationen med ytterligare resurser i syfte att förebygga och motverka finansiell brottslighet som bedrägeri, penningtvätt och finansiering av terrorism.

➔ *Läs mer om hur Skandia jobbar för att motverka penningtvätt på Skandias hemsida.*

Hållbarhetsrapportering

Från och med räkenskapsåret 2017 finns det lagkrav på att svenska bolag över en viss storlek måste upprätta en hållbarhetsrapport. Lagen syftar till att göra information om hur företag arbetar med hållbarhetsfrågor mer transparent och jämförbar.

Hållbarhet är sedan många år en integrerad del i Skandias strategi och verksamhet. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla våra processer för hållbarhetsrapportering och de initiativ vi genomför på hållbarhetsområdet.

PRIIPs-förordningen för tydliga och rättvisande uppgifter

Genom den så kallade PRIIPs-förordningen tillkommer krav på faktablad för så kallade försäkringsbaserade investeringsprodukter, vilket för Skandias räkning innebär att

faktablad ska produceras för samtliga kapitalförsäkringar oavsett förvaltningsform. Förordningen trädde i kraft den 31 december 2017.

Kommande regelverk

Ny reglering för tjänstepensionsverksamhet (svensk implementering av IORP 2-direktivet)

Försäkringsbolag som nästan uteslutande tillhandahåller tjänstepension väntas få möjlighet att ombilda till tjänstepensionsföretag i samband med att IORP 2-direktivet implementeras i svensk lagstiftning. IORP 2-direktivet är ett så kallat minimidirektiv, vilket innebär en minimiharmonisering och en möjlighet för varje EU-land att lägga på regler beroende på varje lands förutsättningar. I IORP 2 finns en minsta nivå på kapitalkrav, men eftersom svensk tjänstepensionsverksamhet i de flesta fall är identisk med privat pensionsförsäkringsverksamhet, kan Sverige införa kompletterande riskbaserade kapitalkrav med en vald konfidensnivå som är mer i linje med Solvens 2-regelverket. För närvarande sker en beredning av regleringen hos Finansdepartementet och riksdagen väntas fatta beslut om regleringen under hösten 2018.

Lagförslag om effektivare flytt rätt

I augusti lämnade Finansdepartementet ett förslag på lagändringar som syftar till att effektivisera möjligheterna att återköpa och flytta livförsäkringar. Finansdepartementets promemoria föreslår bland annat att flyttavgifter bara får baseras på företagets direkta kostnader och faktiska anskaffningskostnader och att anskaffningskostnader ska anses betalda efter 5 år. Bestämmelsen om avgifter kopplade till kvarstående anskaffningskostnader ska enligt förslaget även tillämpas på avtal som har tecknats före ikraftträdandet, men efter den 30 juni 2007 och inte förnyats efter ikraftträdandet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. I Skandias fall skulle pensions- och kapitalförsäkring påverkas av lagförslaget. I fall förslaget blir verklighet får det stora konsekvenser för Skandia i och med att rörligheten av kapital, både in- och utflöden, kan väntas öka.

IFRS 17 ny standard för redovisning av försäkringsavtal

IASB har publicerat en ny standard som behandlar redovisning av försäkringsavtal, IFRS 17. Den kommer att ersätta IFRS 4 och träder i kraft den 1 januari 2021. Standarden är ännu inte antagen av EU. Standarden innebär en omfattande förändring av hur försäkringskontrakt redovisas och värderas, vilket bland annat innebär en förändrad presentation av resultaträkningen och en förändrad värdering av de försäkringstekniska skulderna.

De nya redovisningsreglerna kommer att ställa stora krav på en mer detaljerad information och högre komplexitet i beräkningsmodeller, vilket för vår del kan innebära stora investeringar i bland annat IT-system för att kunna uppfylla

de nya kraven. Finansinspektionen utreder nu, i samarbete med branschen, hur implementeringen av IFRS 17 ska ske i Sverige. Skandia deltar aktivt i dessa branschdiskussioner.

➤ För mer information, se not 1 redovisningsprinciper.

MIFID2 och IDD för ökad transparens

MIFID2 och IDD är två europeiska direktiv som alla bolag inom finansbranschen i de 28 EU-länderna ska anpassa sin verksamhet till. Regelverken har fokus på investerarskydd och marknadsstruktur och innehåller regler om provisioner, transparens och information till kund. De nya bestämmelserna påverkar Skandia på flera sätt. Bland annat berörs hur vi tar fram produkter och följer upp distributionen, redovisar vilka kostnader och avgifter som tas ut samt hur vi hanterar olika former av rapportering.

Dataskyddsförordningen för att stärka enskilda personers rättigheter

I takt med den digitala utvecklingen tillkommer krav på hantering av stora mängder data och personuppgifter. I syfte att bland annat stärka enskilda personers rättigheter kommer Dataskyddsförordningen (GDPR) att träda i kraft i maj 2018. Dataskyddsförordningen är en modernisering av dataskyddsdirektivet som antogs 1995 och som implementerats i svensk rätt genom personuppgiftslagen (PuL). Den syftar till att stärka och skapa mer enhetligt dataskydd för personer inom EU.

Vi analyserar regelverkets påverkan och säkerställer att Skandia behandlar personuppgifter och informerar kunder enligt de krav som regelverket föreskriver. Vidare måste Skandia säkerställa förmågan att kunna leverera på de utökade rättigheter som kunden kommer ha, till exempel rätten till dataportabilitet (få personuppgifter överförda till annat bolag) och rätten att bli borttagen ur register samt säkerställa lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda personuppgifter. Skandia har under året arbetat intensivt med att förbereda organisationen för nya processer kring datahantering men även att återkommande bevaka och skydda verksamheten mot cyberhot och bedrägerier.

Dialoger med våra intressenter

Väsentlighetsanalysen är Skandias verktyg för att i dialog med våra intressenter särskilja de områden Skandia främst bör fokusera på för att skapa största möjliga värde.

Resultatet i väsentlighetsanalysen är en prioritering av ett antal frågor som blir vägledande för Skandias strategiska arbete.

Väsentlighetsanalysen syftar till att identifiera de viktigaste frågorna för vår verksamhet. Processen tar utgångspunkt i vår affärsnytta och fokuserar på våra intressenters förväntningar tillsammans med utvecklingen inom branschen och samhället. För att förstå förväntningarna på oss för Skandia regelbundna intressentdialoger.

Dialogerna sker på olika nivåer och kan se ut på flera olika sätt, anpassade efter syfte och målgrupp. Det kan handla om allt från ett vanligt kundsamtal i den dagliga verksamheten till mer strukturerade dialoger på strategisk koncernnivå. Resultatet i väsentlighetsanalysen är en prioritering av ett antal frågor som blir vägledande för Skandias strategiska arbete. Detta är ett kontinuerligt arbete för att ge möjlighet att justera och lägga till aktuella frågor.

Dialoger med ägare och kunder

Den intressentgrupp som har störst påverkan på Skandias verksamhet är våra kunder, varav en majoritet även är våra ägare. Dialog med denna grupp sker på flera olika sätt. Som ägare i Skandia har man flera sätt att göra sin röst hörd. Man har möjlighet att nominera och rösta fram ledamöter till fullmäktige och delta på bolagsstämman. Några av Skandias kunder och ägare driver även en oberoende ideell ägarförening, ProSkandia, med syfte att tillvarata försäkringstagares och försäkrades intressen.

Ägarnas förväntningar på Skandia handlar främst om god avkastning, resurseffektivitet, lönsamhet, insyn, inflytande och att Skandia ska vara ett föredöme inom hållbarhet.

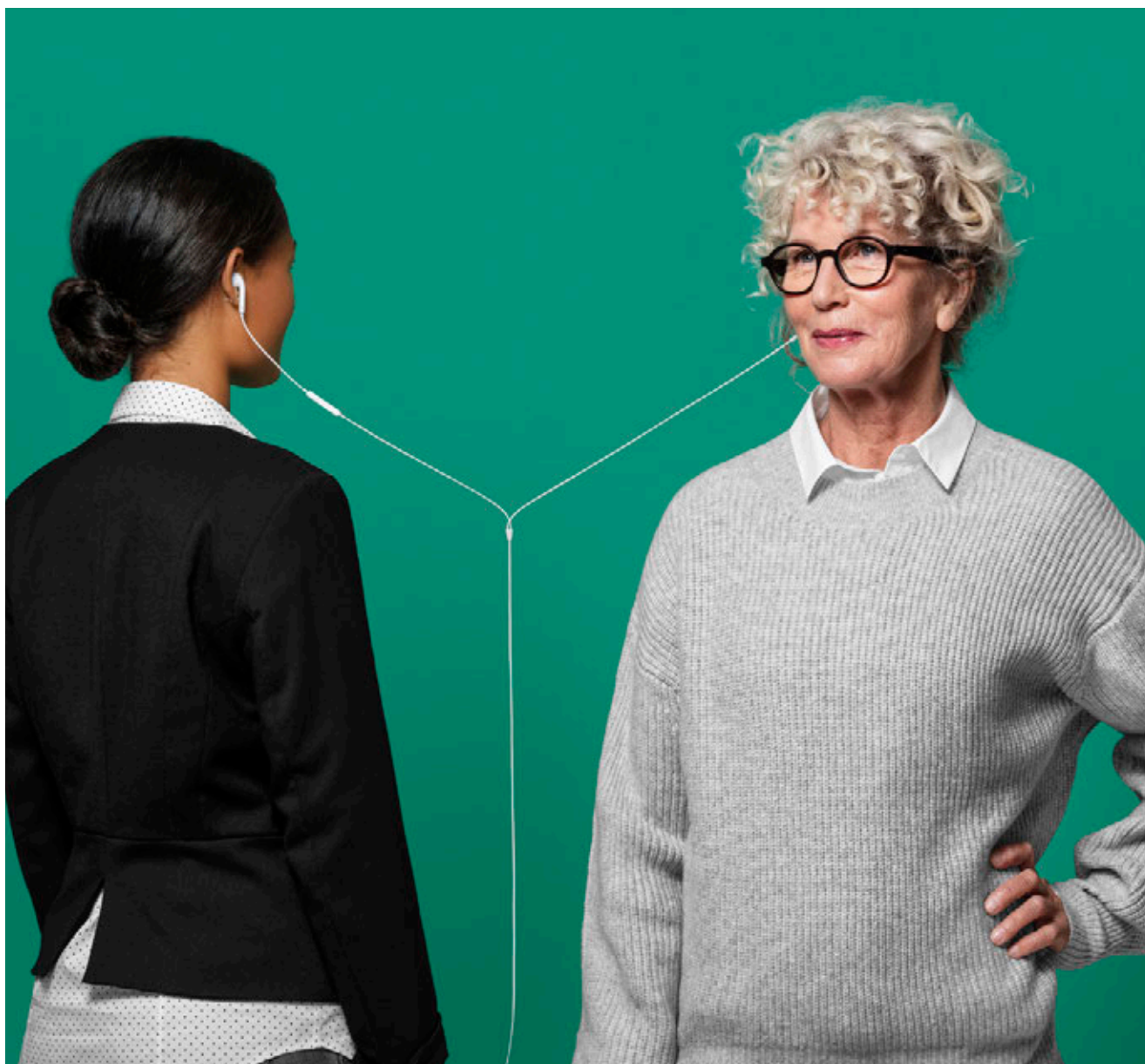
Kunddialoger sker naturligt som en del av den dagliga verksamheten, i rådgivningsmöten, genom kundservice, digitalt på hemsidan och i sociala medier. Skandia genomför även regelbundna kundundersökningar och har en Tyck-till-app där kunderna kan inkomma med förslag. Samtliga förslag samlas sedan i en tipsbank och många av förslagen förverkligas. Kundernas förväntningar på Skandia handlar främst om transparens och öppenhet, långsiktigt god avkastning, möjligheter till dialog och att kundnytta ska vara centralt i affären.

Dialoger med beslutsfattare och civilsamhället

Som ett kundägt bolag har vi ett ansvar att representera sparare genom att föra en dialog kring och driva frågor som handlar om försäkring, sparande, investeringar, trygghetssystemen, hälsofrågor och hållbarhet.

Utöver intressentdialogerna bevakar vi frågor som är relevanta för finansbranschen och utvecklingen på den politiska agendan. Detta gör Skandia genom dialoger med politiska beslutsfattare och företrädare för civilsamhället. Bland annat deltar Skandia varje år i Almedalsveckan, där vi arrangerar seminarier och för dialoger med viktiga intressenter.

Vi tar även initiativ till forskning och har en rad samarbeten i olika konstellationer. Samhällets förväntningar på Skandia handlar framförallt om lokalt samhällsengagemang, bidrag till forskning inom förebyggande insatser för hälsa och trygghet samt att Skandia ska vara drivande i samarbeten som stärker trygghetssystemen och tar hänsyn till miljön.

Dialoger med medarbetare

Skandias dialog med medarbetare sker löpande i den dagliga verksamheten, men Skandia har även andra verktyg för att försäkra att medarbetarna når fram med sina synpunkter och förslag. Varje år genomförs en medarbetarundersökning. Vidare har Skandia även en löpande dialog med medarbetare som en del av Performance Managementprocessen.

Medarbetare har även möjlighet att framföra sina synpunkter i samverkan med fackliga representanter. Medarbetarnas förväntningar på Skandia handlar framförallt om god arbetsmiljö, inkluderande kultur, utvecklingsmöjligheter, transparens och öppenhet.

Dialoger med samarbetspartners och leverantörer

Skandias dialog med leverantörer och samarbetspartners, däribland distributörer, sker löpande i den dagliga verksamheten, genom möten och kommunikation. Vi följer upp nöjdheten bland våra distributörer löpande och mäter den med hjälp av ett nöjdhetsindex. Leverantörer och samarbetspartners förväntningar på Skandia handlar framförallt om tydliga avtals- och affärsvillkor, god affärsetik och relevanta hållbarhetskrav.

Den intressentgrupp som har störst påverkan på Skandias verksamhet är våra kunder, varav en majoritet även är våra ägare.

Skandia skapar ekonomisk trygghet

Som ett kundägt pensionsbolag är syftet med vår verksamhet att skapa ekonomisk trygghet på ett ansvarsfullt sätt för våra kunder. Det gör vi genom att erbjuda sparande med garanti, fondsparande, försäkringar för hälsa och trygghet, banktjänster och rådgivning. Vår verksamhet skapar värde för våra ägare och kunder, liksom för företaget, samhället och miljön.

Samhällsutmaningar och förändrade förutsättningar på pensionsmarknaden ställer krav på en tydlig strategisk inriktning samt kostnadseffektivitet, lönsamhet och flexibilitet i den operativa verksamheten.

Utnyttja Skandias styrkor

I syfte att säkerställa konkurrenskraft, differentiering och kundvärde på företags- och privatmarknaden utgår Skandia från våra komparativa styrkor som företag. Dessa utgörs främst av vårt tjänstepensionserbjudande med traditionell förvaltning, vårt risk- och hälsoerbjudande samt vår kompetens på pensionsområdet.

Genom att arbeta för fortsatt integration mellan spar- och hälsoerbjudandena kan vi skapa maximalt kundvärde.

En tydlig utgångspunkt i Skandias roll i samhället

Skandias kärnverksamhet är i stora delar en integrerad del av välfärdsmodellen i samhället. Genom att vara ett kundägt bolag och på det sätt vi löser våra kunders behov av pension, sparande och trygghet etablerar Skandia en stark roll i samhället. Vi ser tre kritiska utmaningar i samhället där Skandia genom sin verksamhet kan göra skillnad; ökad risk för underfinansiering efter arbetslivet, ökade kostnader för ohälsa samt ökade behov av investeringar i samhället.

Hållbarhet i affärsstrategin

För Skandia är det viktigt att hållbarhetsarbetet är en integrerad del i vår verksamhet och i vårt erbjudande. Ett strukturerat arbete med hållbarhetsfrågor anser vi är en förutsättning för långsiktigt värdeskapande och därmed för långsiktig finansiell avkastning.

För att åstadkomma det tar Skandia utgångspunkt i sex hållbarhetsaspekter;

- Transparens och långsiktiga kundrelationer
- Ansvarsfulla investeringar
- Samhällsansvar
- Långsiktig arbetsgivare
- Miljöhänsyn
- Affärsetik

Genom att möta identifierade samhällsutmaningar och arbeta utifrån vår affärsstrategi och vårt kundlöfte till företags- och privatkunder skapar vi värde för företagen och för individerna, och därmed i förlängningen också för samhället.

Fokus på företagserbjudandet och företagets anställda

Skandias företagserbjudande är kärnverksamheten i Skandia där man sedan 1990-talet tillsammans med distributörer och egna säljare har skapat stora affärsvolym. Idag utgörs den största delen av Skandias företagsaffär av icke-kollektivavtalad tjänstepension men Skandia har som ambition att växa även inom den kollektivavtalade affären.

Då den största delen av privatkunderna också har försäkring med traditionell förvaltning via sina arbetsgivare lägger Skandia stort fokus på att säkra en uthållig konkurrenskraft i företagsaffären genom ständig utveckling och modernisering av erbjudandena.

Ökat individuellt ansvar för sparande och pension, förenklad flytt av försäkringskapital samt digitalisering leder till såväl risker som möjligheter för Skandia. Skandia arbetar för att etablera långsiktiga kundrelationer i syfte att förlänga durationen, det vill säga den sammanlagda tiden av sparande och uttag, samt att få förtroendet att förvalta privatpersoners kapital genom att bygga vidare på befintliga kundrelationer från företagsaffären.

Traditionell förvaltning är grunden

Försäkring med traditionell förvaltning är den dominerande sparformen inom både företags- och privataffären. Den ger betydande värde för våra kunder och differentierar Skandia på marknaden. Skandia kommer fortsatt att ta utgångspunkt i traditionell förvaltning och säkra långsiktighet i erbjudandet.

Mål

Vårt uppdrag är att maximera värdet till ägarna, moderbolagets kunder, över livstiden av deras försäkringar.

Vision

Vi skapar rikare liv genom att uppmuntra till ett ekonomiskt tryggt och hälsosamt liv.

Skandias strategi kring risk

För att vi ska kunna maximera värdet till kunderna över livstiden av deras försäkringar, samtidigt som de inte utsätts för alltför stora risker, behöver Skandia hantera riskerna på ett lämpligt och effektivt sätt. Detta utgör därför en central del i Skandias affärsmodell.

Riskhanteringen utgår från Skandias riskstrategi genom vilken styrelsen sätter övergripande ramar för vårt risktagande. Riskstrategin ska överensstämma med Skandias affärsstrategi och ses över när affärsstrategin uppdateras. Som en del i riskstrategin beslutar styrelsen om restriktioner som begränsar hur mycket risk och vilka risker Skandia utsätter försäkringstagarna för.

Central restriktion

En av de mest centrala restriktionerna avser risken för insolvens, det vill säga risken för att vi inte kan fullfölja våra åtaganden mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Genom att besluta om en restriktion för denna risk sätter styrelsen en övergripande begränsning för hur mycket marknadsrisk, försäkringsrisk, kredit- och motpartsrisk samt operativ risk som vi kan ta i vår verksamhet. Restriktionen begränsar Skandias totala risknivå på såväl kort som på lång sikt.

Kontrollerat risktagande

Inom de ramar som ges av riskstrategin ska vi på daglig basis fatta de affärs-

mässiga beslut som får mest positiv inverkan på försäkringstagarvärdet. I den traditionella förvaltningen placerar vi till exempel i aktier och andra tillgångar för att skapa hög avkastning till våra kunder, samtidigt som vi eftersträvar ett kontrollerat risktagande.

Detta gör vi genom att de restriktioner som följer med riskstrategin kompletteras med begränsningar såsom hur mycket av kundernas pengar som får placeras i olika tillgångsslag och på olika marknader.

Skandias verksamhet ger även upphov till andra risker som Skandia, med vägledning från riskstrategin, kontinuerligt arbetar med för att identifiera, värdera, hantera och kontrollera.

Styrning av Skandias hållbarhetsarbete

Fullmäktiges ägarinstruktion, Skandias ägarpolicy, etikpolicy samt hållbarhetspolicy utgör grunden för styrningen av Skandias hållbarhetsarbete. Koncernens övergripande affärsstrategi som också inkluderar väsentliga hållbarhetsaspekter konkretiserar dessa styrningsdokument och bildar basen för vår operativa verksamhet.

Bo Källstrand, fullmäktiges ordförande

Styrning av Skandiakoncernen

Skandia är ett kundägt livförsäkringsbolag och styrs ytterst av bolagsstämman, som utgörs av fullmäktige som kunderna nominerat och röstat fram. Bolagsstämman beslutar om en ägarinstruktion, som bland annat säger att Skandia ska driva verksamheten med tydliga etiska värderingar och vara ett föredöme vad gäller hållbarhet.

Skandias kundvalda fullmäktige

Varje år väljs sju fullmäktigeledamöter som sitter i fullmäktige på en treårsperiod. Efter tre år är omval möjligt. Under 2017 blev fullmäktige fulltaligt med sina totalt 21 ledamöter. Ordförande för fullmäktige är Bo Källstrand.

Fullmäktige har tre huvudsakliga uppgifter:

- Att utse Skandias styrelse
- Besluta om bolagsordning och ägarinstruktionen
- Fatta beslut på bolagsstämman

Fullmäktige ansvarar även för ägardialogen med styrelsen, där ägarinstruktionen utgör det viktigaste styrdokumentet. I det anger fullmäktige vilka värderingar som ska genomsyra verksamheten. Ägarinstruktionen är tydlig med att Skandia ska bedrivas enligt värderingar så som ett hållbart företagande, långsiktighet med målet att maximera värdet för ägarna, att kundnyttan ska stå i centrum samt att verksamheten ska bedrivas med en sund öppenhet. Inom fullmäktige finns det en grupp som är samordnande,

det så kallade presidiet. Presidiet för regelbundet en dialog med Skandias koncernchef.

➔ [Läs ägarinstruktionen på skandia.se.](#)

Hållbarhetsstyrning i Skandia

Skandias hållbarhetsstyrning handlar om att fastställa strategi, riktlinjer och övergripande mål för hållbarhetsarbetet i hela verksamheten. Därtill arbetar Skandia regelbundet med uppföljning och efterlevnad av riktlinjer och målsättningar.

Det yttersta ansvaret för styrningen av Skandias hållbarhetsarbete ligger hos styrelse och koncernchef. Därutöver har hållbarhetschefen ansvar för Skandias hållbarhetspolicy. Den utgör grunden för det strategiska arbetet och för hur koncernen integrerar hållbarhet i verksamheten.

Hållbarhet ingår i koncernfunktionen för Strategisk kommunikation. Skandias hållbarhetschef rapporterar till chefen för Strategisk Kommunikation, som i sin tur ingår i ledningsgruppen och rapporterar direkt till koncernchefen.

Hållbarhetsavdelningen ansvarar för:

- Att driva, utveckla, koordinera och följa upp Skandias insatser inom hållbarhet. Linjeorganisationen står för implementering och utförande.
- Att driva och utveckla interaktionen med kunderna i hållbarhetsrelaterade frågor, där det operativa ansvaret för kundkontakter ligger hos respektive funktion.

Samtliga delar av verksamheten ansvarar för att:

- Integrera ett hållbarhetsperspektiv i affärsstrategin och det operativa genomförandet.
- Leverera kundnytta genom att vara lyhörd för, fånga upp och agera på kundernas synpunkter och förväntningar på hållbart företagande.
- Följa regelverk och minimera risk.

Funktioner för samordning

Skandia arbetar med ansvarsfulla investeringar inom kapitalförvaltning samt bank- och fondverksamheten. För att säkerställa att arbetet sker effektivt och att hållbarhet integreras i den operativa verksamheten har Skandia ett forum och ett utskott för frågor kring miljöansvar, socialt ansvar och ägarstyrning, så kallade ESG-frågor (Environmental, Social and Governance).

I forumet ingår Skandias kapitalförvaltningschef, verksamhetsansvariga i kapitalförvaltning och hållbarhetschef. Utskottet är den operativa delen och bereder material och beslutsunderlag

till forum. Det består av deltagare från hållbarhetsavdelningen, Skandias kapitalförvaltning och Skandias fondbolag.

Styrning av ekonomiska aspekter

Skandias fokus för den ekonomiska styrningen är affärsmålet – att över tid maximera värdet för våra kunder i livbolaget.

Styrning av sociala aspekter

Skandias HR-chef ansvarar för det strategiska personalarbetet och alla ledare i Skandia har ett tydligt uppdrag att motivera alla medarbetare till att göra sitt bästa för att skapa största möjliga kundnytta. Skandias kultur och värderingar, ledarskap och förmåga att rekrytera och behålla duktiga medarbetare är centrala framgångsfaktorer i det arbetet. Rekrytering sker med tydliga riktlinjer där bland annat jämställdhet och mångfald är viktiga delar.

Hållbarhetschefen är verksamhetsansvarig för Skandias stiftelse Idéer för livet, som syftar till att bidra till forskning, metodutveckling och stöd till

ideella, lokala projekt för barn och unga. Stiftelsen har en styrelse med externa, sakkunniga ledamöter. Ordförandeposten innehas av en person från Skandias koncernledning.

Chefen för Strategisk Kommunikation är ansvarig för Skandias övriga stiftelser, vilket inkluderar bland annat ansvar för regel efterlevnad och administration.

Styrning av miljöaspekter

Skandia påverkar miljön både direkt genom affärsverksamheten, bland annat genom Skandia Fastigheter och indirekt vid till exempel inköp av varor och tjänster samt investeringar. Skandias miljöansvar definieras i den koncernövergripande hållbarhetspolicy och miljöaspekterna av Skandias investeringsverksamhet beskrivs även i Skandias ägarpolicyer. Skandia Fastigheter har, förutom en bolagsanpassad hållbarhetspolicy, även en separat miljöpolicy.

➔ Läs mer om styrningen av Skandia-koncernen i bolagsstyrningsrapporten i Skandias årsredovisning.

”Vårt mål är att Skandia ska medverka till en miljömässigt hållbar utveckling och minska vår negativa miljöpåverkan”

Skandias policyer

Skandia har ett flertal policyer utifrån vilka verksamheten bedrivs. Hållbarhetsarbetet styrs av ett antal policyer som förtydligar Skandias ambitioner och mål avseende miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Policy	Resultat av policy under 2017
Hållbarhetspolicy*	Hållbarhetspolicyn uppdateras årligen och ligger till grund för den övergripande hållbarhetsutbildning som är obligatorisk för alla medarbetare. Under året har ansvaret för etikfrågor förtydligats i styrningen genom att bland annat flytta delar rörande affärsetik från etikpolicyn till hållbarhetspolicyn. I syfte att effektivisera styrningen har innehållet i hållbarhetspolicyn även synkroniserats med Policy om anställdas etik, mutor och visseblåsning.
Miljöpolicy	Skandias koncernövergripande hållbarhetspolicy innefattar vårt ställningstagande vad gäller miljöhänsyn. Skandia Fastigheter har en separat, verksamhetsanpassad miljöpolicy, utöver en hållbarhetspolicy.
Etikpolicy	Innehållet i etikpolicyn har flyttats till hållbarhetspolicyn (affärsetik) respektive Policy om anställdas etik, mutor och visseblåsning.
Policy om ägarstyrning	Skandia stärker sitt påverkansarbete och som ett led i det arbetet har policyn fått ett förtydligande om att Skandia har en återkommande granskning av bolagets investeringar.
Policy om anställdas etik, mutor och visseblåsning	För att förtydliga och förenkla styrningen av etikfrågor har policyn kompletterats med delar rörande anställdas etik från den tidigare etikpolicyn.
Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism	Skandia har förstärkt sitt arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Som en del av det arbetet har policyn förtydligats så att den efterlever ny lagstiftning som trädde i kraft den 1 augusti 2017.
Instruktion om inköp	Instruktionen klargör att ett mål med Skandias inköp är att agera inom ramen för ett ansvarsfullt företagande. Detta efterlevs i den operativa verksamheten i Skandias inköpsprocess.
Jämställdhetsplan	Vår jämställdhets- och mångfaldsplan uttrycker den vilja och ambition vi har med vårt arbete inom området. Under 2017 har en lönekartläggning genomförts som visade att inga osakliga löneskillnader förekom. Andra verktyg är medarbetarenkäten samt deltagande i den externa undersökningen Jämix.

*Policyn gäller för bolag inom Skandiakoncernen som även kan ha en egen hållbarhetspolicy, anpassad till respektive bolags verksamhet och som fastställs av respektive bolags styrelse.

Kundernas och samhällets behov är utgångspunkten

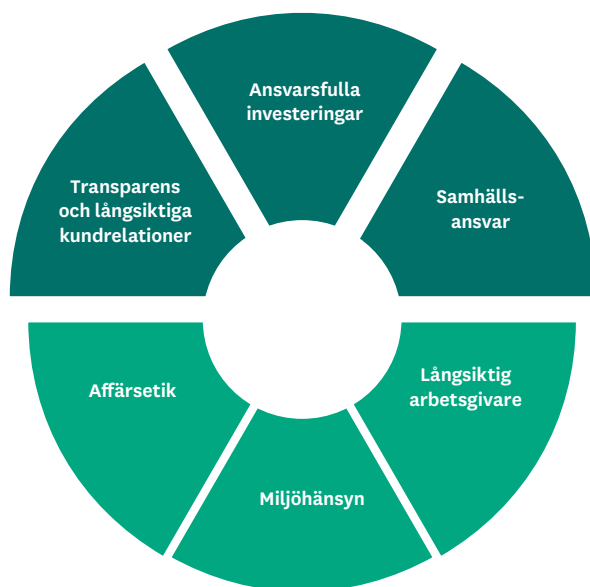
Drivkraften för Skandias hållbarhetsarbete är att skapa ett rikare liv för våra kunder och samhället med sikte på att bli det ledande pensionsbolaget i Sverige. Vi har en bred förankring i samhället med långsiktiga åtaganden gentemot individer, företag och offentlig sektor.

Att tänka långsiktigt i allt vi gör är en förutsättning och även utmärkande för vår kärnverksamhet.

Våra kunder och vår kärnverksamhet är en integrerad del av samhället. Skandia gör bedömningen att det finns tre kritiska utmaningar för våra kunder på

grund av strukturella obalanser i samhället. Dessa är en ökad risk för underfinansiering efter arbetslivet, ökade kostnader för ohälsa och ett ökat behov av investeringar i samhället. Det är för att lösa dessa utmaningar och säkerställa våra kunders grundläggande

behov som Skandias roll och syfte tar sin utgångspunkt. Skandias primära roll och syfte är att lösa våra kunders behov av pension, långsiktigt sparande och trygghetslösningar.

Ansvarsfullt företagande (Hållbarhet) innebär att Skandias affärsverksamhet ska bedrivas på ett sätt som upprätthåller Skandias värderingar, visar respekt för människor, samhälle och miljö och att möta och överträffa förväntningar som våra intressenter och samhället har på koncernens verksamhet. Skandias

hållbarhetsarbete tar avstamp i fullmäktiges ägarinstruktion.

Skandias affärsstrategi är bland annat att vara ett långsiktigt hållbart företag. För att göra den strategin mer konkret finns en hållbarhetsstrategi för Skandia fram till 2018. Strategin består av sex delar, som alla är viktiga men där tre är

särskiljande för Skandia: *Samhällsansvar, Transparens och långsiktighet i kundrelationer samt Ansvarsfulla investeringar*. Det är dessa frågor som våra kunder och ägare anser är viktigast och som vi strävar efter att integrera i vårt dagliga arbete på olika sätt.

Skandias hållbarhetsaspekter

Transparens och långsiktiga kundrelationer

Att bygga långsiktiga kundrelationer och att vara transparenta gentemot våra kunder och ägare är högt prioriterat. Detta synliggörs genom vår bolagsform där majoriteten av kunderna också är våra ägare. Som kundägt bolag sammanfaller kund- och ägarintressena genom att de delar målet om att skapa långsiktigt god avkastning.

➤ Läs mer på sida 24.

Ansvarsfulla investeringar

Vi är övertygade om att ansvarsfulla investeringar är ett affärsmässigt klokt sätt att skapa värde. Att skapa värde och samtidigt ta hänsyn till samhälle och miljö ligger till grund för våra investeringar och vi utvärderar kontinuerligt våra placeringar utifrån kriterier för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och andra väsentliga hållbarhetsaspekter.

➤ Läs mer på sida 28.

Samhällsansvar

Skandia spelar en viktig roll som ett komplement till de offentliga försäkringssystemen i samhället. Det gör vi genom att erbjuda tjänster inom hälsa och trygghet över generationer. Vi bidrar även genom att vi investerar långsiktigt i forskning och metodutveckling samt i lokala projekt med fokus på att förebygga ohälsa och skapa tryggare närsamhällen.

➤ Läs mer på sida 36.

Miljöhänsyn

Vi vill begränsa vårt ekologiska fotavtryck, bland annat i vår kapitalförvaltning, vår fondverksamhet och i vårt fastighetsbolag. Vi ställer krav på våra leverantörer och väljer att klimatkompensera för de utsläpp som vår egen verksamhet ger upphov till. Vi arbetar även för att vara öppna och redovisa vår miljöpåverkan, till exempel fondernas koldioxidavtryck.

➤ Läs mer på sida 48.

Långsiktig arbetsgivare

För oss på Skandia är det viktigt att vi erbjuder en inkluderande arbetsplats som ger möjligheter för individer att växa och utvecklas. Det är tack vare våra medarbetares engagemang och drivkraft som vi skapar affärs- och kundnytta.

➤ Läs mer på sida 54.

Affärsetik

God affärsetik handlar om att ha gott omdöme i affärsrelationer och arbeta för att förebygga risker. För Skandia innebär det att vi agerar ansvarsfullt och med integritet för att säkra långsiktig kundnytta, skydda tillgångar och vårt anseende. Vi ska i all vår verksamhet ta ansvar och vi ställer krav på att våra leverantörer och affärspartners också gör det.

➤ Läs mer på sida 60.

Kundernas insyn och inflytande är centralt i affären

Transparens och långsiktiga kundrelationer är högt prioriterat i vår affär. Att vi är kundägda gör att ägarna och kundernas intressen sammanfaller. Vi kan se att kunderna prioriterar ärlig dialog och transparens allt högre och detta är något som vi ständigt arbetar för att bli bättre på.

Skandia ägs av de 1,2 miljoner kunderna i Skandias livbolag. Vårt överordnade uppdrag är att maximera värdet för kunderna. I detta uppdrag ingår att säkerställa och förvalta kapitalet så att vi alltid klarar våra åtaganden. Att lyssna till kundernas synpunkter och önskemål hjälper oss att ständigt förbättra våra erbjudanden och bibehålla långsiktiga kundrelationer. Det är viktigt för oss att kunderna alltid har tillgång till tydlig information om hur våra erbjudanden och avgifter är kopplade till kundnytta så att de kan fatta informerade beslut om sin ekonomi.

Digital förflyttning bidrar till ökad transparens

För att det ska bli enklare för kunderna att själva hantera sina ekonomiska ärenden, hitta tydlig information och få support genomför Skandia en digital förflyttning. Under 2017 har vi bland annat infört en digital tjänst för hantering av

skadeärenden. Tjänsten har efterfrågats av kunderna och kommer att bidra till ökad transparens och effektivitet i försäkringserbjudandet. Skandia har även utvecklat fler digitala servicetjänster för tjänstepensionskunder.

Förändringarna som har genomförts under 2017 omfattar allt ifrån enklare justeringar för att göra våra tjänster mer tillgängliga för våra kunder, så som omvandling av blanketter till digitala flöden, till större insatser så som införande av möjlighet till digital rådgivning för tjänstepension. Den digitala rådgivningen gör att anställda i företag som har nya tjänstepensionslösningar i Skandia får tillgång till enkel digital rådgivning i samband med sina individuella val.

Förändringar i bolånemodellen möjliggör ökad kundanpassning

Skandias transparens kring bolånerebatter innebär att kunderna kan se precis varför man får ränta och vad som

krävs för att kunna göra den mer förmånlig. Detta är ett uppskattat koncept som har attraherat många bolånekunder till Skandia sedan modellen infördes 2014. Under 2017 har vi utvecklat modellen ytterligare för att kunna tillmötesgå vissa kundgrupper med möjlighet till ökade rabatter, maximalt antal rabattpunkter i modellen har höjts från -0,65 procent till -0,85 procent.

Borttagande av strukturerade produkter fokuserar kärnaffären

Under 2017 beslutade Skandia att inte längre erbjuda strukturerade produkter. Skandia såg en vikande efterfrågan på dessa produkter samt en problematisk incitamentsstruktur. Avvecklingen gör att vi ytterligare kan fokusera vår kärnaffär.

Transparens och långsiktiga kundrelationer

Övergripande mål

Erbjuda branschens modernaste och mest transparenta kundinflytande för att skapa en växande bas av lojala och engagerade kunder. Bygga vidare på erbjudanden som utgår från kundens behov och som visar att vi står på kundens sida.

Initiativ och resultat 2017

- Mycket hög kundnöjdhet, både i telefonrådgivning och fysiska möten med kunderna.
- Mycket hög kundnöjdhet avseende Kundtjänst.
- Mycket hög kundnöjdhet enligt SKI, avseende Privatkunder, Företagskunder och Bankkunder.
- Goda betyg i externa hållbarhetsgranskningar.
- Påbörjat möjlighet för kunden att betygsätta rådgivningsmötet med Skandia

Skandias banktjänster

Skandias bank riktar sig endast till privatmarknaden och erbjuder sina kunder tjänster som underlättar i vardagen såväl som vid stora affärer som bostadsköp. Ledorden för Skandias bankerbjudande är transparens och kundnytta.

➔ Läs mer om Skandias bank-erbjudande i Skandias årsredovisning.

Högst rankade när det gäller kundnöjdhet i privat pensionssparande

Enligt de mätningar som Svensk Kvalitetsindex (SKI) har utfört 2017 rankas Skandia högt när det gäller kundnöjdhet. SKI bygger på en sammanvägning av flera faktorer så som image och förväntning, produkt och service. Resultatet redovisas i ett index mellan 0 och 100.

Skandia deltog i fyra undersökningar 2017:

- Pensionssparande Privat (1:a plats)
- Tjänstepension Företag (3:e plats)
- Bank- och privatkunder (3:e plats)
- Bolån (3:e plats)

Något som enligt SKI har bidragit starkt till Skandias kundnöjdhet i privat pensionssparande är samhällsengagemang och pålitlighet. Dessa drivkrafter blir allt starkare i många branscher. När det gäller företagskunders pensionssparande ökade Skandia sin kundnöjdhet mycket och gick från en delad sjätteplats i indexet till en tredjeplats. Genom att

sätta kundens behov och önskemål i centrum hoppas vi ytterligare kunna stärka vår kundnöjdhet i framtiden.

Kundnöjdhet avseende kundservice har under året också utvecklats positivt. På en 5-gradig skala blev utfallet 4,5 och överträffade därmed målet på 4,3.

Kundernas önskemål leder till förändring

Vi värdesätter våra kunders åsikter och är övertygade om att de hjälper oss att förbättra vårt erbjudande. Tips från kunderna samlas in från kanaler som kundtjänst, sociala medier, rådgivare, klagomålshanteringen, Tipsbanken och kundundersökningar.

När det gäller kundönskemål till banken har vi registrerat 26 förbättringsförslag under året, av vilka vi har åtgärdat 22 stycken. Åtgärderna har främst handlat om:

- Förtydliga information om kommande betalningar

- Ge bättre information om hur kontonummer ska skrivas vid överföring till annan bank
- Förtydliga information om avgifter så att det framgår vad avgiften avser
- Tydligare felmeddelanden så att kunden enklare kan åtgärda och korrigera vid behov
- Förbättrad information i brev för att kunden ska slippa kontakta kundtjänst
- Förbättrade talsvarsalternativ så att kunden slussas till rätt avdelning snabbare

Tipsbanken

Kundönskemålen som kommer in i olika kanaler samlas i Tipsbanken, ett systemstöd för insamling av kundfeedback hos våra kundenheter i Linköping, Göteborg och Sundsvall. Under året tog vi emot sammanlagt 3007 inlägg i Tipsbanken och Tyck till- appen från våra kunder.

Våra rutiner för hantering av klagomål och förslag

Kunden kontaktar Skandia

Kunden tar kontakt med Skandia med ett förslag eller en begäran om hantering av ett klagomålsärende.

Skandia registrerar och hanterar kundens förslag och/eller klagomål

Om kunden inte är nöjd med ett beslut eller en tjänst vänder han/hon sig i första hand till den person eller det kontor som handlagt ärendet och fattat beslutet. Den som har kontakt med kunden registrerar ärendet i våra system för förslag respektive klagomål. I vissa fall hanteras ärendet av en klagomåls-specialist på Skandia.

Kunden kan överklaga Skandias beslut och kontakta Kundombudsmannen

Om kunden inte är nöjd med Skandias beslut har han/hon möjlighet att vända sig till Skandias Kundombudsman (KO) för en opartisk och kostnadsfri omprövning av ärendet.

Ökad transparens kring våra fonder

Nästan 8 av 10 sparare är intresserade av att placera en del av sitt sparande i en hållbar fond, enligt en undersökning som Miljömärkning Sverige lät göra 2017. Även Skandia märker av ett ökat intresse för hållbart sparande. För att göra det så enkelt som möjligt att jämföra fonderna ur ett hållbarhetsperspektiv tillhandahåller vi Swesifs Hållbarhetsprofil och Morningstars hållbarhetsbetyg på vårt fondtorg.

Skandia har sedan 2017 rapporterat på fondbolagsnivå enligt riktlinjer från Fondbolagens förening.

Från och med 1 januari 2018 blev det även lagkrav på information om hållbarhet för varje fond. Skandia deltar i branschsamarbeten för att bidra till ett enhetligt format för informationen, för att underlätta för kunderna och öka transparensen kring fonderna.

Fondernas hållbarhetsbetyg

Skandia tillhandahåller det oberoende analysföretaget Morningstars jämförbara betygsättning av fonder: Sustainability Rating™. Morningstars betygsättning sker utifrån kvalitativa hållbarhetsanalyser på bolagsnivå. Därefter aggregeras betygen från de enskilda aktieinnehavaren till en övergripande betygsättning mellan 1 och 5 för varje fond. Fondernas betyg visas på Morningstars och Skandias respektive hemsidor.

Hållbarhetsprofilen för fonder

Hållbarhetsprofilen gör att man kan se hur fonderna förhåller sig till internationella normer, exkludering av branscher och produkter liksom hur fondförvaltaren går tillväga för att påverka och följa upp ett bolag när det kommer till dess arbete med miljö, sociala aspekter och affäretik. Hållbarhetsprofilen ska ses som ett komplement till fondfaktabladet.

Koldioxidavtryck

På Skandia mäter vi regelbundet fondernas koldioxidavtryck som visar deras klimatpåverkan. Alla mätningar publiceras på Skandias hemsida.

➔ [Läs mer på sida 49.](#)

Hållbara fonder

Under 2017 blev fonderna Skandia Sverige Hållbar, Skandia Cancerfonden och Skandia Världsnaturfonden Svanencertifierade. Svanenmärkningen av fonderna är tänkt att kunna ge ytterligare vägledning till sparare som efterfrågar sparande med särskilda hållbarhetskriterier. Märkningen innebär att fondernas arbete med hållbara investeringar är certifierad av en oberoende part.

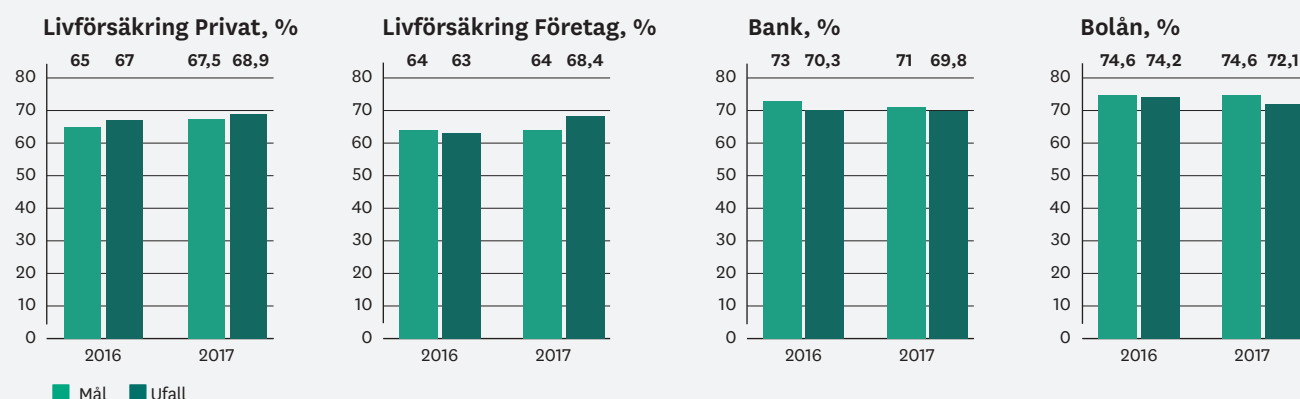

Utfall 2017

Kundnöjdhet 2017

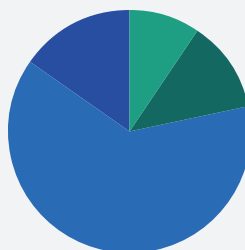
Under 2017 ökade generellt sett kundnöjdheten i jämförelse med 2016. Kundnöjdheten gällande livförsäkring ökade i förhållande till Skandias mål men minskade för bank och bolån, även om den låg mycket över branschsnittet.

Skandia mäter kundnöjdhet med hjälp av Svenskt Kvalitetsindex (SKI).

Skandias ekonomiska bidrag till samarbetspartners 2017

Redovisade belopp härrör från Skandia, Skandias stiftelser och Skandias ideella fonder (där spararna aktivt valt att en del av kapitalet ska återinvesteras i samhällsförbättrande åtgärder för barn och unga, miljöarbete och påverkan samt cancerforskning).

Sport	10% (5 500 tkr)
Barn & unga	8% (4 775 tkr)
Forskning och metodutveckling	66% (37 984 tkr)
Miljö	16% (9 101 tkr)

Identifierade GRI-aspekter:

Märkning av produkter och tjänster, Marknadskommunikation, Kundernas integritet, Klagomålsmekanism för ärenden rörande arbetsvillkor samt mänskliga rättigheter, Aktivt ägande

GRI-indikatorer:

102-43, 102-44, 103-2, 417-3, FS2, FS5, FS11, FS15

Ansvarsfulla investeringar för långsiktig avkastning

Skandia har omkring 650 miljarder kronor under förvaltning, vilket innebär att vi har ett av Sveriges största förvaltaruppdrag. Detta medför en stor möjlighet att påverka och därmed ett stort ansvar. I undersökningar om kundnöjdhet ser vi att spararna värderar just Skandias samhällsengagemang och hållbarhetsarbete högt.

Stora tillgångar betyder stort ansvar

Kapitalet under förvaltning består till största del av Skandias traditionella förvaltning men innehåller även förvaltning av delar av Skandias fonderbjudande.

Den kollektiva sparformen ger Skandia finansiell styrka; vi kan placera mer pengar till högre risk och på så sätt skapa möjlighet till högre avkastning utan att riskera det garanterade beloppet. Vi kan även investera i alternativa tillgångsslag som ofta är svåra och mer kostsamma för en enskild sparare att få tillgång till, till exempel onoterade bolag och infrastruktur. Dessa investeringar kräver ett långsiktigt perspektiv, och har genererat god avkastning både under tidigare finanskriser och i dagens lågräntemiljö.

Utöver Skandias traditionella förvaltning finns möjlighet att spara i fonder, aktier och andra värdepapper via fond- och depåförsäkring, direkt i fonder hos Skandias fondbolag och genom sparande i banken. Vi har även alternativa investeringsfonder riktade till institutionella placerare.

Hållbarhet centralt i varje investering

Processen för att integrera miljömässigt och socialt ansvar är integrerat i alla våra investeringar. Vi har signerat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) och granskar företagen vi överväger att placera i ur hållbarhetssynpunkt. Vi ser även att vi i egenskap av ägare har möjlighet att påverka de bolag där vi har ett ägarintresse, på eget initiativ eller i samverkan med andra. Vi strävar efter att använda vår röst för att lyfta viktiga och relevanta hållbarhetsfrågor.

Konventioner och icke-bindande koder

Skandias policy för ägarstyrning är grunden för vårt agerande som ägare. Skandia vill att bolagen vi investerar i ska följa etablerade internationella konventioner. I de fall ett bolag avviker från riktlinjerna i vår ägarpolicy är Skandias grundinställning att i första hand verka för förändring och utveckling genom aktivt ägarskap i form av direkta dialoger med bolagen. Ägarstyrningspolicyer för Skandias livbolag och fondbolag, med detaljerad information om våra vägledande konventioner finns på skandia.se.

Skandia vill att de bolag vi investerar i ska följa principerna för följande koder:

- FN:s Global Compact
- OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter

Dessa koder bygger bland annat på följande konventioner:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Konventioner mot mutor och korruption
- ILO:s kärnkonventioner
- Internationella miljökonventioner

Vi förväntar oss också att de bolag vi investerar i ska rapportera sitt hållbarhetsarbete efter en standard, till exempel Global Reporting Initiative (GRI).

➔ [Läs om konventioner och icke-bindande koder på skandia.se](#)

Ansvarsfulla investeringar

Övergripande mål

Verka för ett hållbart värdeskapande i alla våra investeringar och främja en god avkastning till våra kunder.

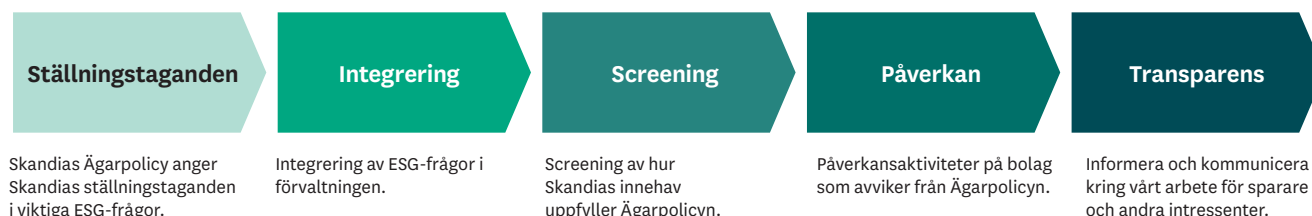
Initiativ och resultat 2017

- Ökat antal bolagsdialoger för påverkan.
- Fler och förbättrade ställningstaganden.
- Hållbarhetscertifierade fonder samt ny, egen hållbarhetsfond.
- Ökad ESG-integrering i egen förvaltning.

Vår process för att integrera hållbarhet i kapitalförvaltningen

Vi utvecklar löpande arbetet med att integrera hållbarhet i kapitalförvaltningen och fondverksamheten genom en process som syftar till att verka för ett hållbart värdeskapande i hela kedjan. Vårt arbete anpassas ändamålsenligt efter förutsättningarna i varje tillgångsslag. Vi har även utformat en organisation för hållbarhet i fond- och kapitalförvaltningsarbetet där ansvariga involveras för att säkerställa att ESG-frågor fångas upp i relevanta sammanhang.

Process för ansvarsfulla investeringar

● Ställningstaganden

Skandias policy för ägarstyrning är grunden för vårt agerande som ägare. Vår strävan är att de bolag där Skandia har ägarintressen ska kunna hantera risker och ta till vara på möjligheter med ett ansvarsfullt företagande, för att på så sätt skapa god avkastning. Under 2017 har Skandia uppdaterat ett antal ställningstaganden och publicerat ett nytt ställningstagande avseende statsobligationer. Det nya ställningstagandet handlar om Skandias syn på köp av obligationer utgivna av stater som inte ansluter sig till grundläggande demokratiska principer, som systematiskt och allvarligt kränker mänskliga rättigheter eller där korruption är utbredd på central nivå. Processen för att efterleva vårt ställningstagande bygger på en egen landanalys som i sin tur vilar på ett flertal publika och respekterade källor.

➔ [Läs mer om alla våra ställningstaganden på skandia.se](https://www.skandia.se)

● Integrering

Integrering av ESG-faktorer innebär att vi beaktar risker och möjligheter i en systematisk process. På Skandia utvärderar vi också alltid externa förvaltare årligen med avseende på deras förmåga att beakta hållbarhetsaspekter i förvaltningen. Det gäller både externa förvaltare för Skandias egna fonder och traditionell förvaltning (aktier, krediter och onoterade innehav) samt externa fonder på vår fondförsäkringsplattform.

● Screening och analys

Genom att analysera innehavens hållbarhetsarbete undersöker vi om bolagens långsiktiga finansiella intressen ligger i linje med resurseffektivitet, proaktivt hälsoarbete och ansvarsfullt ledarskap. Utöver löpande investeringsanalys låter Skandia två avtalsleverantörer genomlysa samtliga innehav i noterade aktier och obligationer (utom statsobligationer). Den kvartalsvisa genomlysningen avser brott mot internationella normer och konventioner, kontroversiella vapen, tobak samt

sedan 2017 även statsobligationer utgivna av odemokratiska stater.

● Påverkan och exkludering

Om vi identifierar brister i ett bolags hållbarhetsarbete eller om bolaget inte följer internationella normer och konventioner i linje med Skandias hållbarhetspolicy inleds ett påverkansarbete. Påverkansdialogen görs antingen av Skandia själva, eller av våra analysleverantörer. Ett påverkansarbete kan också ske tillsammans med andra ägare och kapitalförvaltare inom ramen för exempelvis PRI. Insatserna anpassas utifrån hur stor ägare vi är, hur allvarliga incidenterna är och hur vi bedömer påverkansmöjligheten.

Påverkansdialoger är en långsiktig process och om aktiviteterna inte leder till en acceptabel lösning avyttras innehavet. De flesta bolag är öppna för dialog med investerare, men det kan ta tid innan konkreta förändringar sker. Skandia deltar även i valberedningar i svenska bolag och röstar på bolagsstämmor i frågor som adresseras på bolagsstämmorna. Skandia tillsätter mer resurser

► under 2018, bland annat för att stärka påverkansarbetet, till exempel genom bolagsdialog och deltagande på bolagsstämmor.

► På skandia.se redovisar vi vilka bolag som vi under året har haft kontakt med i bolagsstyrningsärenden eller med anledning av bolagens hållbarhetsarbete.

● Transparens

Vi strävar efter att ge tydlig hållbarhetsinformation om våra investeringar för att kunden ska kunna göra medvetna val. För kunder som är intresserade av att veta hur en fond tar hänsyn till hållbarhetsfrågor i sin förvaltning tillhandahåller vi Swesifs hållbarhetsprofil och Morningstars hållbarhetsbetyg. För att bidra till transparens i branschen rapporterar vi årligen till PRI, i enlighet med vårt åtagande.

Skandias traditionella förvaltning och fondsparande

Traditionell förvaltning är kärnan i Skandias affär. Det innebär att Skandia placerar pengarna åt kunden och garanterar en framtida utbetalning. Detta gör att kunder har möjlighet till god avkastning till låg kostnad utan att själva behöva lägga tid på att aktivt placera pengarna. Som förvaltare har Skandia en väl genomtänkt strategi för att kunna hålla löftet till spararna, även miljömässiga och sociala hänsynstaganden är en självklar del i denna strategi.

I Skandias sparerbjudande i fonder ingår sparande i fonder, aktier och övriga värdepapper via fond- och depåförsäkring, sparande i banken och via Skandias fondbolag. Det som utmärker Skandias fonderbjudande är att hela fondsortimentet är kvalitetssäkrat av våra erfarna analytiker.

► Läs mer om våra erbjudanden inom traditionell förvaltning och fondsparande i Skandias årsredovisning

Exkludering av bolag

Skandia har valt att inte investera i bolag som avviker mot internationella normer, är inblandade i kontroversiella vapen eller producerar tobak. Vidare avstår fonderna från att investera i bolag vars omsättning till 30 procent eller mer kommer från utvinning av kol för energiändamål. En förteckning över de bolag som har exkluderats från Skandias fondbolag finns på skandia.se.

Varför inga investeringar i tobak?

Vårt beslut att exkludera bolag som producerar tobak eller tobaksrelaterade produkter grundar sig i lärdomar från forskningen kring hälsoriskerna kopplade till tobaksrökning. Utifrån vår försäkringsbakgrund ser vi även de hälsorisker som tobakskonsumtion innebär för individen på nära håll. Skandia stödjer forskning kring förebyggande av ohälsa och har ett partnerskap med Cancerfonden, bland annat för att bidra till att minska den tobaksrelaterade dödligheten.

Varför inga investeringar i kol?

Förbränning av fossila bränslen bidrar till klimatförändringarna och kol är det fossila bränsle som ger upphov till störst koldioxidutsläpp per energienhet. Miljöhänsyn är en viktig utgångspunkt för Skandia och genomsyrar all vår verksamhet. Investeringar i bolag vars omsättning till 30 procent eller mer kommer från utvinning av kol för energiändamål är därför inte förenliga med våra ställningstaganden.

Skandias påverkansinitiativ 2017

Under 2017 har Skandia tillsammans med våra analysleverantörer haft kontakt med runt 250 bolag med anledning av bolagens hållbarhetsarbete. Påverkansarbetet kan antingen ske reaktivt, det vill säga när en incident inträffat, proaktivt i förebyggande syfte eller tematiskt då ett specifikt tema adresseras samtidigt för flera bolag, till exempel palmoljeproduktion.

Några återkommande frågor i vårt arbete under 2017 var miljö, mänskliga rättigheter och säkerhet hos råvarubolag, klimatrelaterade frågor och hållbart skogsbruk. Bland annat var vi i kontakt med Royal Dutch Shell, Glencore, Repsol, Enbridge, Stora Enso och SCA. Vi har även samarbetat med andra investerare, framför allt inom ramen för PRI, i tematiska projekt kring oljeutvinning i Arktis, mänskliga rättigheter i utvinningsindustrin och rapportering av klimatrelaterad information.

Påverkan för klimatet

Klimatfrågan är ett viktigt område för Skandia och vi har därför en rad olika proaktiva påverkansprojekt igång kopplade till klimat, exempelvis:

- Skandia har inlett ett påverkansarbete gentemot 16 kraftbolag i syfte att säkerställa att bolagens klimatstrategier ligger i linje med 2-gradersmålet och en förflyttning mot ett klimatanpassat samhälle.
- Skandia har en aktiv roll i PRI:s påverkansprojekt som syftar till att bolag ska öka rapporteringen och transparensen kring deras klimatpåverkan. Totalt har drygt 120 bolag adresserats. Projektet har pågått i två år och kommer att avslutas inom kort.
- Skandia har ansökt om att få medverka i ett globalt samarbetsprojekt kopplat till klimat (Climate Action 100+) och som syftar till att minska utsläpp och öka transparensen hos de bolag med störst utsläpp. Projektet lanserades i december 2017 och har väckt stort intresse.
- Skandia deltar i ett samarbete med andra kapitalägare och kapitalförvaltare där bolag med utvinningslicenser i Arktis adresseras. Syftet är att få bolagen att vara mer transparenta kring sina licenser och avstå utvinning i istäckta områden.

250 bolag

Skandia har under året haft kontakt med runt 250 bolag med anledning av deras hållbarhetsarbete.

ESG

ESG står för miljö (Environment), sociala aspekter (Social) och bolagsstyrning (Governance).

Struktur för ESG-arbetet

En effektiv styrning ger goda förutsättningar för strukturerade processer och välgrundade beslut. Strukturen för ESG-arbetet syftar till att effektivisera beslutsfattande samt att öka produktiviteten i det operativa arbetet när det gäller ansvarsfulla investeringar i hela koncernen.

ESG-forum Samråd

ESG-forum har det strategiska ansvaret för arbetet med ansvarsfulla investeringar. Här ingår ledande befattningshavare från hållbarhetsavdelningen, Skandias kapitalförvaltning och Skandias fondbolag.

ESG-utskott Beredning

ESG-utskottet ansvarar för det operativa arbetet och bereder information och beslutsunderlag till ESG-forum.

ESG-teamet & förvaltare

Arbetar med:

- Bolagsspecifik analys, påverkan
- Resultat från screening
- Omvärldsbevakning
- Input från intressenter

- ▶ Skandia har haft dialog med flera svenska skogsbolag om vikten av ett hållbart skogsbruk, som tar hänsyn till skogens växt- och djurliv, vattenkvalitet, rekreationsvärden och vårt kulturarv, och som kan hantera de utmaningar som klimatförändringarna medför. Rätt skött kan skogen fungera som en effektiv kolsänka och gynna den biologiska mångfalden samtidigt som den erbjuder en förnybar skogsråvara. Sammantaget bedöms de svenska skogsbolagen ha ett trovärdigt hållbarhetsarbete.

- Vi deltar också i flertalet klimatrelaterade påverkansdialoger i samarbete med GES och ISS-Ethix, exempelvis adresseras ett 10-tal bolag som uppfattas motverka klimatreducerande regleringar och aktiviteter.

Påverkansprojekt inom hälsa

Hälsa och trygghet är ett annat prioriterat område i Skandias påverkansarbete. Vi deltar tillsammans med andra investerare i påverkansprojekt genom GES, vilket syftar till att förbättra arbetsvillkor och minska barnarbete i

kakaosektorn. Inom ramen för projektet har en av Skandias ESG-analytiker tidigare besökt flera av bolagen och intresseorganisationerna på plats i Elfenbenskusten för att få en bättre uppfattning om hur situationen ser ut. Under 2017 fortsatte dialogen med såväl bolag som intresseorganisationer. Vi ser en positiv utveckling på området och bolagen arbetar aktivt med att komma tillrätta med problemen. Samtidigt kvarstår stora utmaningar, inte minst beträffande levnadslöner.

”Skandia deltar i flertalet klimatrelaterade påverkansdialoger”

Skandias fonder med särskilda hållbarhetskriterier

Skandia har fyra egna fonder som på olika sätt främjar samhällsengagemang och miljöhänsyn. Tre av dessa fonder är ideella fonder som årligen kanaliserar två procent av sitt fondvärde till organisationer som arbetar med samhälls- och miljöpåverkan. Tre av dessa fonder har också särskilda hållbarhetsriktlinjer – Skandia Cancerfonden, Skandia Världsnaturfonden och Skandia Sverige Hållbar – och är Svanenmärkta (hållbarhetscertifierade enligt det nordiska miljömärket Svanen). Fonderna förvaltas av Skandia och följer de hållbarhetskriterier som fastställts i fondbolagets ägarpolicy.

● Skandia Sverige Hållbar

Skandia Sverige Hållbar är en aktiefond med hållbarhetsfokus som huvudsakligen investerar i bolag som arbetar för miljö och samhälle, både på kort och på

lång sikt. Den väljer bort bolag som kränker internationella normer, utvinner fossila bränslen eller uran, producerar tobak, vapen, genmodifierade grödor samt genererar kraft från fossila bränslen eller uran. Vidare iakttar fonden stor försiktighet vid investering i gruvbolag. Fonden lanserades i december 2017.

● Skandia Världsnaturfonden

Varje år går 2 procent av fondens värde till Världsnaturfonden WWF. Fonden har hållbarhetsfokus och har samma kriterier som Skandia Sverige Hållbar. Sedan starten har Skandias kunder bidragit med cirka 171 miljoner kronor till WWF.

● Skandia Cancerfonden

Varje år går 2 procent av fondens värde till svensk cancerforskning. Fonden har hållbarhetsfokus och har samma kriterier som Skandia Sverige Hållbar. Sedan

1988 har våra sparare i fonden bidragit med cirka 145 miljoner kronor till svensk cancerforskning.

● Fonden Skandia Idéer för livet

Varje år går 2 procent av fondens värde till unga och deras framtid via Skandias stiftelse Idéer för Livet. Stiftelsen bidrar till ett mer socialt hållbart samhälle genom forskning, metodutveckling och stöd till lokala, ideella projekt. Fonden har ingen förvaltningsavgift och Skandia står för stiftelsens kostnader. Sedan fondens start 1995 har 99 miljoner kronor gått till Idéer för livets verksamhet.

➤ *En redovisning av stiftelsen och stiftelsens arbete under året finns på sidan 42-46. Se även ideerforlivet.se*

Samarbete med WWF

Under året har Skandia samverkat med miljöorganisationen WWF för att bidra till ökad transparens vad gäller klimatrelaterade risker och möjligheter i investeringar. I rapporten "European Asset owners: 2°C alignment and misalignment" sammanställdes resultat från WWF:s studie av 80 av de 100 största europeiska kapitalägarna i tolv länder. Skandias livbolag var en av de 30 kapitalägare som delade med sig av data till rapporten.

Analysmetoden är fortfarande under utveckling och i Skandias fall redovisar den en begränsad del av portföljens innehav. Därmed ger den eventuellt inte alltid svar på de frågor som kunder och andra intressenter ställer, men Skandia är positiv till evidensbaserade mätmetoder som kan fungera som ett framåtblickande analysverktyg som i slutändan ger kun och miljönytta.

Anpassning till 2-gradersmål för klimatet

Skandia kommer att presentera en årlig rapport över hur våra Svanenmärkta fonder bidrar till Parisavtalets klimatmål. De tre fonderna kommer att utvärderas varje år och redovisas med hjälp av en modell ("Sustainable Energy Investment Metrics", SEIM) för att bidra till transparens kring fonderna.

SEIM är en modell som bygger på framåtblickande, evidensbaserade investeringsscenarier för att ge en indikation på investeringens klimatpåverkan och används för att jämföra i vilken utsträckning en aktieportfölj ligger i linje med ett 2-gradersmål för klimatet som 195 länder enades om i Parisavtalet.

➤ *Läs Skandias första årliga rapport på skandia.se*

Samhällsviktiga investeringar

Långsiktigheten i våra investeringar skapar möjlighet till investeringar som bidrar till nytta för samhället. Ungefär en fjärdedel av vår traditionella förvaltning utgörs av så kallade alternativa investeringar (fastigheter, infrastruktur och onoterade bolag), vilket skapar diversifiering och sprider riskerna. Denna typ av investeringar kräver ett långsiktigt perspektiv, vilket har varit en nyckelfaktor för vår framgång under såväl tidigare finanskriser som dagens lågräntemiljö.

Under 2017 var avkastningen på infrastruktur i livportföljen 3,3 procent och avkastningen för alternativa investeringar som helhet 0,2 procent.

Vid investeringar i infrastruktur är frågorna rörande hållbarhet mycket viktiga och i vissa fall helt avgörande för om en investering ska bli lyckad och avkastningen nå målsättningen.

Miljöhänsyn och sociala aspekter spelar här en extra viktig roll för bedömningen då investeringen ska leva i symbios med samhället under lång tid och måste därför så långt som möjligt vara förankrad hos olika intressenter. Då investeringsåtagandet är långsiktigt med finansiella mått mätt är det viktigt att grunden för investeringen är noggrant genomarbetad.

Omfattande arbete görs därför av våra förvaltare innan investering för att bedöma påverkan på samhälle och miljö. På samma sätt som våra förvaltare bedömer de enskilda investeringarna så bedömer Skandia de förvaltare vi anlitar för våra infrastrukturinvesteringar utifrån hur aktivt de arbetar med hållbarhetsfrågorna. I Skandias investeringsrekommendation för en infrastrukturförvaltare har ESG-frågorna ett eget analysavsnitt och särskild bedömning görs av förvaltarens kvalitet i detta avseende.

Investeringar i miljöteknik

● Sopor blir energi

Tillsammans med Blackrock GEPIF har Skandia investerat i Dublin Waste to Energy, en anläggning som kommer att generera elektricitet från 600 000 ton sopor som tidigare gick till deponi och ersätta nuvarande kolkraft. Vid fullt utnyttjande och fullt utbyggt system levererar anläggningen cirka 70 MW el till ca 80 000 hushåll och fjärrvärme till runt 50 000 hushåll när anläggningen är fullt utbyggd.

● Solkraft i Senegal

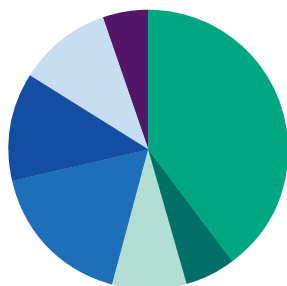
Genom en fondinvestering i Meridiam Africa Fund har Skandia investerat i två solkraftsanläggningar i Senegal. Fonden har investerat i konstruktion, drift och underhåll av två stycken solparker om vardera 30 MWp i 25 år. Anläggningarna kommer att förse ca 200 000 abonnenter med el, ersätta oljeeldad kraftgenerering och spara 34 000 ton koldioxid per år. I samarbete med det lokala samhället har parkerna också utvecklat den lokala skolan, försett regionen med en mödravårdsklinik och borrar nya brunnar för att säkerställa långsiktigt lokalt stöd för anläggningarna.

● Delfinansiering av reningsverk

Skandia har investerat 600 miljoner kronor i obligationer utgivna av Käppalaförbundet, ett kommunalförbund som ansvarar för Käppalaverket - ett vattenreningsverk i Stockholm som renar vatten för elva svenska kommuner. Verket tar också tillvara den näring och energi som finns i avloppsvattnet och återför slam, biogas och värme till samhällets kretslopp.

Skandias investeringsorganisation har gjort en intern hållbarhetsbedömning av verksamheten, bland annat genom platsbesök. Genom att bidra till finansiering av viktig samhällsservice av hög kvalitet är Skandia med och bygger infrastruktur för ett hållbart samhälle.

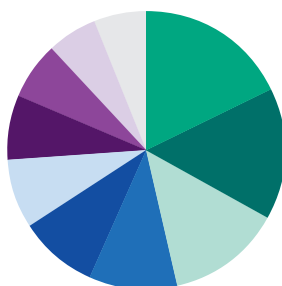
Tillgångsfördelning i livförvaltningsportföljen

Aktuellt värde % (Föregående år)

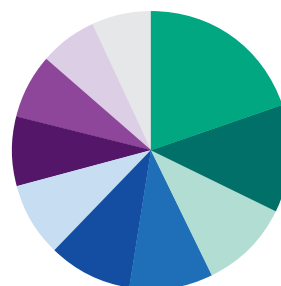
- Svenska nominella obligationer 36,5% (36,2%)
- Svenska realobligationer 5,5% (6%)
- Svenska aktier 7,9% (7,4%)
- Utländska aktier 15,8% (17%)
- Fastigheter 11,4% (10,9%)
- Private Equity 9,8% (10%)
- Affärsstrategiska tillgångar 4,8 % (5,4%)

10 största svenska innehaven

- Atlas Copco, 3 031 MSEK
- Volvo, 2 620 MSEK
- Investor, 2 249 MSEK
- Sandvik, 1 737 MSEK
- Hexagon, 1 549 MSEK
- Hennes & Mauritz, 1 409 MSEK
- Ericsson, 1 256 MSEK
- Kindred Group, 1 125 MSEK
- Investment Group Kinnevik, 1 016 MSEK
- Nordea, 992 MSEK

10 största utländska innehaven

- Novo Nordisk, 884 MSEK
- Royal Dutch Shell, 554 MSEK
- Nestle, 469 MSEK
- Novartis, 437 MSEK
- Roche Holding, 428 MSEK
- Apple, 386 MSEK
- Toyota Motor, 359 MSEK
- Allianz, 324 MSEK
- Unilever, 303 MSEK
- BNP Paribas, 302 MSEK

Utfall 2017

Skandias fondbolag

	2017	2016
Förvalt kapital, MSEK*	88 363	79 070*
Antal exkluderade bolag	139	132
Antal ideella fonder	3	3
Förvalt kapital i ideella fonder, MSEK	1 417	1 247

* Beloppet för 2016 i hållbarhetsredovisning 2016 avsåg enbart externt förvalt kapital.

Exkluderingslista Skandias fondbolag

Antal bolag	2017	2016
Miljö	8	8
Mänskliga rättigheter	15	7
Arbetsvillkor	-	-
Kontroversiella vapen	22	22
Tobak	23	24
Kol	71	71
Totalt	139	132

➔ Hela exkluderingslistan finns på skandia.se

Påverkansaktiviteter 2017

	Livbolag	Fondbolag
Mänskliga rättigheter	72	72
Miljö & klimat	85	85
Arbetsvillkor	33	33
Affärsetik	39	39
Bolagsstyrning*	39	39

* Exklusive bolagsstämmor och valberedningar

Bolagsstämmor och valberedningar

	Livbolag	Fondbolag
Deltagande i bolagsstämmor, antal	56	34
Deltagande i valberedningar, antal	6	0

Moderbolagets investeringsportfölj

	2017	2016
Kapital under förvaltning, MSEK	429 127	407 655
Antal exkluderade bolag	134	127

Identifierade GRI-aspekter:
Produktportföljen, Aktivt ägande

GRI-indikatorer:
FS6, FS11

Långsiktighet och förebyggande insatser skapar samhällsvärde

Grunden till en trygg pensionering är att man mår bra när man kommer dit. Skandias erbjudande inom hälsa och trygghet är ett viktigt komplement till de offentliga försäkringssystemen och skapar värde för individen och samhället i stort.

Skandia har en lång tradition av nytänkande och samhällsengagemang. Ett gott exempel på detta är att vi började rekommendera förebyggande insatser för bättre arbetshälsa redan på 50-talet. På den tiden handlade det om morgonjympa och stressforskning.

Idag genomsyrar samma värderingar om långsiktighet och förebyggande vårt arbete inom samhällsengagemang, hälsa och trygghet.

Vi har tjänster inom hälsa och trygghet som spänner från förebyggande av ohälsa till rehabilitering. Vi investerar även långsiktigt i samhällsviktiga projekt och forskning med fokus på att förebygga ohälsa och skapa tryggare närsamhällen.

Nya resurseffektiva lösningar

Genom vår affärsverksamhet, våra försäkringar, forskning och stiftelsearbete utvecklar vi nya resurseffektiva lösningar för ökad hälsa och trygghet och stöd till lokala projekt för barn och unga. Störst samhällsnytta uppnår vi genom att sam-

arbeta med näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor. Skandias stiftelse Idéer för livet arbetar aktivt för att öka tvärsamverkan inom förebyggandet av ohälsa och skapandet av tryggare närsamhällen.

Skandia har även ett nära samarbete med akademien för att kunna bidra till forskning som kan beräkna vilka värden som skapas av förebyggande insatser för samhälle, arbetsgivare och individ.

Opinionsbildning kring psykisk ohälsa

Skandia tar ett stort ansvar när det gäller opinionsbildning och forskning kring psykisk ohälsa. Under 2017 har Skandias stiftelse Idéer för livet lyft fram ungdomars psykiska ohälsa i Ungdomsbarometern, en årlig kartläggning av ungdomars syn på olika sakfrågor, och boken Vägen till Social Hållbarhet som du kan läsa mer om på sidan 44.

Ökat arbetsgivaransvar

Arbetsgivare åläggs ett allt större ansvar för att minska ohälsan på jobbet. Ett nytt

förslag från Regeringen med start 1 juli 2018 är att företaget i samråd med den anställda alltid ska ta fram en handlingsplan för att komma tillbaka i arbete senast 30 dagar efter att en medarbetare blivit sjukskriven. Skandia ger stöd och bidrar med specialistkompetens för att underlätta för chefer och ledare att ta sitt arbetsmiljöansvar. Skandia och kunden gör en gemensam kartläggning av nuläget och Skandia lämnar förslag på åtgärder och tar fram förslag på insatser i dialog med kunden.

Förebyggande insatser är nyckeln till god hälsa

Med Skandias Hälsokedja säkerställs att medarbetare kan få rätt insatser genom hela sjukdomsförloppet, oavsett tillstånd. Det har lett till att 8 av 10 vänder sig till oss redan innan sjukskrivning för att få förebyggande hjälp.

Samhällsansvar

Övergripande mål

Aktivt påverka i samhällsfrågor som berör vår verksamhet, i syfte att främja samhällets utveckling, förebygga ohälsa och bygga trygga närsamhällen.

Initiativ och resultat 2017

- Publicerat rapporten "Samhällsförlusten av sjukskrivningar" och skapat debatt om vikten av förebyggande åtgärder.
- Skandias stiftelse Idéer för livet publicerar rapport om värdet av att förebygga skolmisslyckanden.
- Öppnat Fritidsbanken i Skandias köpcentrum Frölunda Torg i Göteborg.
- Startat Centrumakademien för att ge ungdomar möjlighet till praktikplats och få sina kunskaper validerade för att öka sina chanser till arbete.
- Utbildat 67 svenska och danska kommuner under året i Idéer för livet-modellen: ett beräkningsverktyg för samhällsnytta.
- Drivit pilotprojekt i effektmätning och utbildat fyra svenska ideella organisationer i SROI-metoden.

Skandia tar ställning mot förmånsbeskattning av sjukvårdsförsäkringen

Regeringen meddelade under 2017 att man vill förmånsbeskatta sjukvårdsförsäkringar från den 1 juli 2018. Idag får ungefär en halv miljon svenskar, från alla inkomstgrupper, en sådan försäkring betald av sin arbetsgivare. Vården som finansieras av försäkringarna avlastar den offentliga vården och bidrar till en bättre arbetshälsa. Skandia ser dag-

ligen i vår verksamhet hur stor skillnad tidiga insatser gör för att förkorta och undvika sjukskrivningar, tidiga insatser som möjliggörs av sjukvårdsförsäkringar. Om förmånsbeskattningen införs väntas cirka 120 000 personer som idag har sjukvårdsförsäkringar att avstå från dem, enligt regeringens egen statistik. Detta riskerar att bidra till ökad belast-

ning på den redan ansträngda offentliga vården och öka sjukskrivningarna i Sverige. Skandia har under 2017 tydligt tagit ställning mot förmånsbeskattning av sjukvårdsförsäkringen, både i dialoger med beslutsfattare och i den offentliga debatten.

”Skandia har tydligt tagit ställning mot förmånsbeskattning av sjukvårdsförsäkringen, både i dialoger med beslutsfattare och i den offentliga debatten.”

Virgin Pulse – en nyhet i Skandias hälsoerbjudande

Som en del av Skandias arbete med förebyggande hälsa har vi tagit fram ett unikt erbjudande till medarbetare hos Skandias företagskunder - en hälsoapp som kan hjälpa användaren att leva hälsosammare, skapa bra vanor och orka hålla i dem. Med Virgin Pulse får man genom att lägga bara några minuter om dagen koll på stressnivåer, sömn, matvanor, vardagsmotion och träning. Det är ett kul och inspirerande sätt för medarbetare att förbättra sin hälsa. Under hösten 2017 har flera av Skandias företagskunder fått möjlighet att testa appen.

Skandias medarbetare testar appen

Under 2017 fick Skandias medarbetare möjlighet att testa appen, med goda resultat. 86 procent av medarbetarna anmälde sig till att använda appen och efter några månader använde fortfarande 61 procent fortfarande appen löpande. I en enkätundersökning som Skandia genomförde uppgav 9 av 10 användare att hälsoappen delvis eller helt motsvarar förväntningarna.

Skandias Friskvårdskalkylator

Skandias Friskvårdskalkylator lanserades 2015 i samarbete med Uppsala universitet. Kalkylatorn är ett web-baserat verktyg som beräknar hur livsstilsfaktorer så som stillasittande, övervikt, alkoholkonsumtion och rökning påverkar individens hälsa samt samhället och arbetsgivarens kostnader över tid. Syftet med detta arbete är att sprida kunskap om värdet av tidiga och förebyggande insatser. Under 2017 har verktyget kompletterats med nya branscher. Under 2018 kommer arbetet fortsätta genom att verktyget kompletteras med statistik kring psykisk ohälsa.

Skandias erbjudande inom hälsa och trygghet

Skandia vet att tillväxt skapas av friska medarbetare. Därför fokuserar vårt erbjudande inom hälsa och trygghet på förbyggande insatser och rätt rehabilitering. Erbjudandet omfattar sjuk-, olycksfalls- och livförsäkringar. Med Skandias heltäckande koncept Hälsokedjan säkerställs att medarbetaren kan få rätt insatser genom hela sjukdomsförloppet, oavsett tillstånd. I Hälsokedjan ingår hälsoförsäkring, privatvårdsförsäkring, sjukförsäkring och hälsotjänster. Överskottet som har skapats tidigare gör det möjligt att erbjuda konkurrenskraftiga premier till våra kunder.

➔ [Läs mer om våra hälso- och trygghetserbjudanden i Skandias årsredovisning.](#)

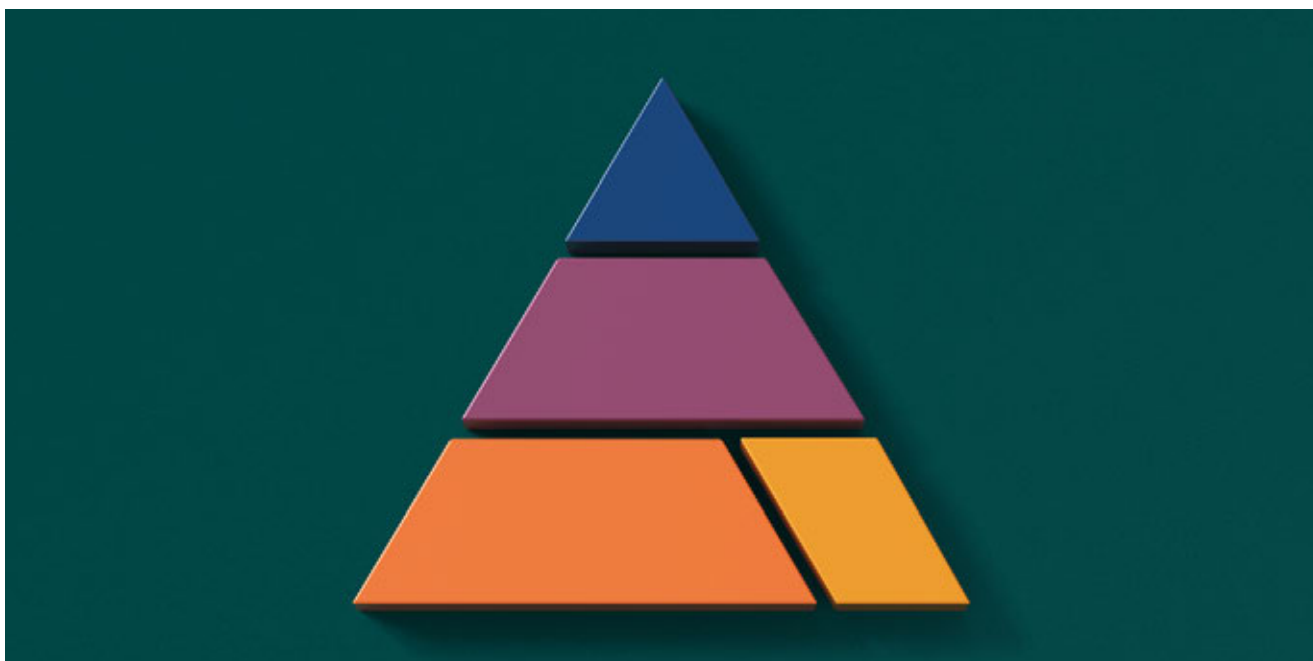
Ny KBT-metod för traumabehandling

Skandias stiftelse Idéer för livet har under året finansierat Uppsala universitets forskning och översättning av en evidensbaserad metod som syftar till att behandla post-traumatisk stress. Stiftelsens stöd gör det möjligt att anpassa behandlingsmetoden till svenska förhållanden. På så sätt kan metoden användas för trauman som exempelvis orsakas av sexuellt våld, krigsupplevelser, misshandel eller missbruk. Stödet är en del i stiftelsens forsknings- och utvecklingsarbete kring psykisk ohälsa.

Tillsammans med BRIS och SKL fortsätter Uppsala universitet att utbilda nya ledare i yrkesroller som möter barn och unga som lider av depression och post-traumatisk stress, främst ensamkommande flyktingbarn.

Under 2017 har det även gjorts en följdstudie* på de unga som genomgått behandlingen. Studien har publicerats i den vetenskapliga tidskriften ECAP.

* Teaching Recovery Techniques: evaluation of a group of intervention for unaccompanied refugee minors with symptoms of PTSD in Sweden

Debatt om pensioner

Under 2017 skakades premiepensions-systemet av flera skandaler som rullades ut i media. Det handlade om försvunna pensionspengar, brist på kontroll och fondbolag som ägnat sig åt tvivelaktiga lösningar i ett mer än 15 år gammalt pensionssystem, där mycket av ansvar och risk för pensionen har överförts till den enskilda medborgaren.

Under 2017 gav Skandia i uppdrag till pensionsutredaren Mats Langensjö att utreda hur ett förändrat premiepensionssystem skulle kunna se ut. Langensjö har tidigare varit regeringens särskilde utredare avseende AP-fonderna. Syftet med utredningen var att initiera en diskussion och debatt om hur Sveriges pensionssystem bäst kan utvecklas och förbättras samt vilka lärdomar man kan dra från årets händelser. Utgångspunkten i lösningarna var att maximera pensionsutfallet för den enskilde individen.

Pensioner vid ett vägsval

Resultatet blev rapporten "Pensioner vid ett vägsval". Rapporten föreslår ett nytt premiepensionssystem som bygger på en princip om relevant valfrihet med grund i sju statligt upphandlade och kvalitetssäkrade alternativ. Utöver de sju alternativen föreslår rapporten att övriga fondalternativ ska finnas kvar, men det ska tydliggöras för individen när han eller hon lämnar de kvalitetssäkrade alternativen. Den som inte gör ett val ska automatiskt hamna i AP7 Såfa som därmed får den funktion som avsågs när premiepensionen infördes. Rapporten fastslår att den framtida omfattningen av premiepensionssystemet, som ett av världens största fonderade pensionssystem, gör att staten behöver inta ett mycket mer professionellt förhållningssätt till hur pensionsmedlen förvaltas. Skandia lanserade rapporten under Almedalsveckan 2017.

I Skandias verksamhet ser vi dagligen hur viktigt det är att individer får hjälp att fatta informerade beslut om sitt pensionssparande. I ett pensionssystem där individen får ta stort ansvar för sin egen pension kan tillgång till rådgivning göra stor skillnad.

👉 *Läs rapporten i sin helhet på [skandia.se](https://www.skandia.se).*

Kvalitetsgranskning av fonder

På Skandia arbetar vi för att tillgängliggöra så mycket information som möjligt och kvalitetssäkra spararnas val.

Under 2017 påbörjade Skandia en kvalitetsgranskning av alla våra fonder som slutförs under första kvartalet 2018. Syftet är att erbjuda kunderna enkelhet och kvalitet i samband med fondval.

Forskning och utveckling som förebygger ohälsa

Skandia initierar och finansierar forskningsprojekt i samverkan med forskare på flera ledande universitet. Syftet är att utveckla lösningar som kommer våra kunder och samhället till godo i form av preventiva metoder som bidrar till fysisk och psykisk hälsa samt hållbara välfärdssystem.

Vi vill stödja forskning som positivt påverkar människors hälsa samt förebyggande av sjukdomar inom försäkringskollektivet eller framtida kunder. På Skandia arbetar vi för att skapa kundnytta och affärsnytta med innovation som även utvecklar samhället och ger ökad hälsa och välmående. Urval av forskningsprojekt som fått finansiellt stöd och pågått under 2017:

Sesbic Study: Professor Gunilla Sydsjö Linköpings Universitet (4 455 000 SEK*). Kvinnors livssituation och mentala hälsa. En uppföljning av kvinnorna i tidigare forskningsstudie för dysfunktionella familjer och dess barns förmåga att hantera sin utveckling i samhället.

Denna studie skall följa upp kvinnorna och deras arbetsförmåga samt sjukfrånvaro.

En bild av åderförkalkning: Docent Margareta Norberg, Umeå Universitet (2 500 000 SEK*). Studie som bygger på basdata från 2013, för att undersöka om man med ultraljudsbilder av åderförkalkning kan motivera till livsstilsförändringar, till exempel att sluta röka.

Kolhydrater och insulinbehov vid typ 1-diabetes: Docent och överläkare Annelie Björklund, Karolinska Institutet (2 800 000 SEK*). "Har mängden kolhydrater i kosten betydelse för insulinbehovet och metabola kontrollen vid typ 1-diabetes?" Jämförande studie mellan traditionell diabeteskost och måttligt strikt lågkolhydratkost.

Minskat stillasittande vid typ 2-diabetes: Docent Patrik Wennberg, Umeå Universitet (406 000 SEK*). Sex vårdcentraler i sex olika svenska länsting som ska påverka och sätta mål för fysisk

aktivitet genom aktivitetsarmband och sms-påminnelser. En randomiserad multicenter-studie i svensk primärvård.

Behov av stöd och konsekvenser för personer i arbetsför ålder av att ge vård och stöd till närstående: Docent Elizabeth Hanson, Linnéuniversitet, Kalmar (3 924 000 SEK*). Ett evidensbaserat underlag för att utveckla kostnadseffektiva interventioner som stödjer hälsa, välbefinnande, yrkesarbete och social delaktighet.

Kroniskt trötthetssyndrom: Docent Gunnar L Olsson, Karolinska Institutet (1 858 000 SEK*). Projektet syftar till att undersöka beteendemedicinsk behandling baserad på om en modern variant av KBT (ACT) på ett betydande sätt kan förbättra funktion och livskvalitet hos patienter med ME/CFS.

*Redovisade belopp (avrundade till närmaste tusental) avser hela finansieringen för respektive forskningsprojekt, som kan pågå över flera år.

Så mycket kostar rökningen samhället

I maj lanserade Skandia en rapport som framtagits i samarbete med Cancerfonden och Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi om samhällets kostnader för rökning. Rapporten visar att rökningen kostar samhället 31 miljarder kronor per år, vilket motsvarar hela primärvårdens kostnader för allmänläkare och sjuksköterskor.

Sjukvårdskostnaderna orsakade av rökning uppgår till tio miljarder kronor och de informella vårdkostnaderna – när någon tar hand om en sjuk anhörig – uppgår till 2 miljarder kronor. Dessutom orsakar rökningen produktionsbortfall

för drygt 19 miljarder kronor. Mer än varannan rökare dör i förtid, i snitt förlorar varje rökare tio år av sitt liv. Rapporten visar att samhället skulle kunna göra stora besparingar – både i mänskliga och ekonomiska termer – om rökandet minskade.

Skandias arbete mot rökning
Skandia tar tydligt ställning mot rökning. Vi exkluderar investering i tobak både i kapitalförvaltning och i fonder, i enlighet med vår ägarpolicy. För försäkringstagare som röker har vi ett premietillägg på 50 procent. I vår Friskvårds-

kalkylator kan arbetsgivare ta med rökning som en faktor i beräkningar för att se betydelsen av olika insatser för att förebygga ohälsa hos anställda.

Samarbete med Cancerfonden
Samtidigt har Skandia ett långsiktigt samarbete med Cancerfonden som bland annat finns för att främja förebyggande arbete mot rökning – både på individ- och samhällsnivå.

➔ [Läs rapporten i sin helhet på skandia.se.](https://www.skandia.se)

Skandias stiftelse Idéer för livet – 30 år av hållbarhetsarbete

Skandias stiftelse Idéer för livet är en oberoende stiftelse som vill skapa ett samhälle med bättre hälsa och ökad trygghet. Under 2017 har Idéer för livet varit verksamma i 30 år. Under den tiden har stiftelsen stöttat över 3 900 lokala ideella projekt för barn och unga, utvecklat metoder för att förebygga ohälsa och utanförskap som kan komma många till del, samt bidragit till forskning för att beräkna och synliggöra sociala insatsers värde.

Genom forskning, metodutveckling och stöd till lokala projekt, verkar Idéer för livet som katalysator till en positiv samhällsförändring.

Utgångspunkten i Idéer för livets arbete är försäkringslogikens insikt om att det är både mänskligt och ekonomiskt lönsamt att förutse risker och förebygga problem istället för att reagera först när de har uppstått. Idéer för livet stödjer därför arbete som fokuserar på prevention och tidiga insatser för barn och unga. Det innebär ökad kvalitet och resurseffektivitet i välfärdssystem och hälsosatsningar. Finansieringen av stiftelsen sker genom årlig avkastning

från det grundkapital som Skandia tillförde vid stiftelsens start samt fonden Skandia Idéer för livet, där två procent av fondens värde årligen tillförs stiftelsen. Skandia står för stiftelsens kostnader för administration och kansli.

Idéer för livet samarbetar med flera universitet för att ta fram evidensbaserade modeller för preventiva insatser samt beräkningar av deras ekonomiska värde. Under 2017 samarbetade Idéer för livet med flera universitet i Sverige samt Handelshögskolan i Stockholm. Idéer för livet arbetar nära ideella organisationer som med förebyggande verksamhet främjar barn och ungas utveck-

ling. Några samarbetspartners är Star for Life, Nattvandring.nu, Rädda Barnen och BRIS.

Samarbeten för att skapa trygghet

Under 2017 har Idéer för livet bland annat gett fortsatt stöd till journalisten och författaren Caroline Engvall i arbetet med att skapa trygghet på nätet genom olika projekt som webben Safe selfie.se, barnrättsmiddagar och poddar. Skandia har också bidragit till att möjliggöra föreläsningar för externa, sakkunniga deltagare i Skandias lokaler om hur vi vuxna ska agera när barn har blivit utsatta. Stiftelsen har också stöttat initiativet Trast, Trygga barn på nätet, som är en säkerhetslösning som via ett filter garanterar att det finns en känd identitet bakom det konto som barnen pratar med.

skandia:
Idéer för livet
30år

Årets idé för livet

Idéer för livet har, med anledning av att stiftelsen firar 30 år instiftat ett nytt pris: Årets idé för livet. Priset delas ut i två kategorier till den eller de som har en idé med stor potential eller redan påvisat resultat för att lösa en samhällsutmaning. Idéer för livet arbetar för att skapa ett samhälle med bättre hälsa och ökad trygghet och med priset vill vi lyfta betydelsefulla initiativ inom just dessa områden.

I kategorin Hälsa gick priset 2017 till Föräldraföreningen för dyslektiska barn och DysseAppen. Föreningen gör ett viktigt arbete med att sprida information och kunskap om vad dyslexi är och appen gör redan idag stor skillnad för unga som har svårt att lära sig läsa och skriva.

I kategorin Trygghet gick priset till TRIS – Tjejer rätt i samhället. Med en riktad verksamhet med unik kompetens skapar organisationen bättre förutsättningar för tjejer som lever under hedersrelaterat förtryck att ta plats och utvecklas i trygghet.

Idéer för livet - en katalysator för innovation

Idéer för livet verkar för att förebygga ohälsa och utanförskap								
Forskning			Metodutveckling			Lokala ideella projekt för barn & unga		
Forskning och rapporter	Mätverktyg av sociala insatser	Kunskapsspridning	Hälsa och idrott för alla	Socialt hållbara områden	Skolprogram för hälsa och motivation	Eldsjälar och sociala entreprenörer	– Mångfald – Hälsa – Drogfritt – Antimobbning – Föräldraskap – Kultur – Trygga mötesplatser	
Beräknar och synliggör sociala insatsers värde, genom att visa den långsiktiga kostnaden om vi låter bli att investera förebyggande. Ett viktigt tillskott är arbetet med att identifiera och adressera sociala problem med kopplingar till vår verksamhet för att se hur samhällsnytta kan kombineras med affärsnytta.			Ett antal utvecklingsprojekt bedrivs kring angelägna samhällsutmaningar med ambitionen att utveckla nya metoder för att förebygga ohälsa och utanförskap som kan komma många till del.			Ideella, lokala projekt som gör insatser för att förebygga ohälsa och utanförskap hos barn och unga.		

”Idéer för livet arbetar nära ideella organisationer som främjar barn och ungas utveckling”

En modell för att mäta sociala effekter och ekonomiskt värde

Idéer för livet-modellen har utvecklats tillsammans med forskare på Uppsala och Umeå universitet. Det är ett unikt verktyg för att utvärdera effekten av sociala insatser. Modellen kan användas av kommuner, ideella organisationer och företag för beräkningar och beslutsunderlag för preventiva sociala insatser och sociala investeringar.

Den evidensbaserade delen av beräkningsverktyget omfattar program inriktade på stödinsatser för barn och unga såsom socialt emotionellt lärande, skolprogram, program för hantering av ångest och depression, föräldrastödsprogram samt metoder för suicidprevention.

I en annan del av verktyget kan kommuner göra beräkningar på insatser och program som saknar evidens och där uppdaterad data och statistik behövs för beräkningsunderlag. Detta för att före-

bygga riskfaktorer som leder till psykisk ohälsa, missbruk, arbetslöshet med mera.

Social Return on Investment (SROI)

För uppföljning och utvärdering av insatser används metoden Social Return On Investment (SROI), ett internationellt etablerat koncept för att planera, mäta, följa upp och utvärdera vilket värdeskapande som insatser och verksamheter bidrar med – socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

Idéer för livet modellen

COST BENEFIT ANALYSER

Beräkningsverktyg
baserat på
registerdata

Beräkningsverktyg
baserat på evidens-
baserade modeller

SOCIAL RETURN ON INVESTMENT

SOCIAL EFFEKT & EKONOMISKT VÄRDE

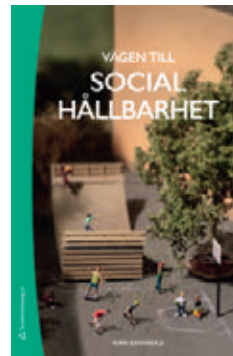
Vad är Idéer för livet-modellen?

Modellen är ett verktyg för att kunna mäta kvalitet och resurseffektivitet för förebyggande sociala insatser (exempelvis förebygga ohälsa) – i syfte att underlätta rätt insatser redan i ett tidigt och förebyggande skede.

Med modellen får kommuner, landsting, företag och ideella organisationer beslutsunderlag för planering, styrning och utvärdering av verksamhetens sociala insatser. På så vis bidrar stiftelsen Idéer för livets forskning, metodutveckling och utbildningsinsatser med innovationskraft i de svenska och danska välfärdssystemen. Idéer för livet-modellen är unik i sitt slag kring att mäta och utvärdera social innovation och insatser.

Boksläpp: Vägen till social hållbarhet

Under året publicerade Idéer för livet boken ”Vägen till social hållbarhet” av Nima Sanadaji och Lena Hök. Boken är baserad på erfarenheter och kunskaper om 30 år av forskning och förebyggande sociala insatser initierade och stöttade av stiftelsen. Den beskriver ingående Sveriges sociala utmaningar och ger förslag på möjliga lösningar. Dessutom innehåller den evidensstudier som visar att det är möjligt för insatser att både leverera önskad nytta för deltagare och att vara samhällsekonomiskt lönsamma. Bokens syfte är att inspirera till dialoger och samarbeten med målet att bidra till social hållbarhet.

Utbildning i SROI-metodiken

Tillsammans med Serus startade stiftelsen Idéer för livet under 2017 en utbildning i att mäta sociala insatsers värde med hjälp av värdeskapandekedjan i SROI-metodiken (Social Return on Investment). Stiftelsen har under året utbildat fyra ideella organisationer i att mäta effekterna av sina utvalda insatser. Utbildningen omfattade fem utbild-

ningsdagar då organisationer fick möjlighet till löpande handledning under de åtta månader som det tog att genomföra effektmätningen. Under året har Idéer för livet även tagit fram en handbok om effektmätning som kommer att delas ut till de ideella projekt som beviljas stipendium från stiftelsen.

Trygga närsamhällen

Utformningen av de offentliga miljöerna i städer och stadsdelar har en viktig påverkan på den sociala och ekonomiska utvecklingen. Skandia Fastigheter har en viktig roll att spela för att utveckla stadsdelar som är präglade av trygghet, god social utveckling och mångfald.

Ett exempel är Skandias köpcentrum Frölunda Torg i Göteborg där Skandias fastighetsbolag tillsammans med stiftelsen Idéer för livet arbetar långsiktigt med att skapa ett tryggare närsamhälle. Delar av närområdet har socioekonomiska utmaningar och knutpunkten för kollektivtrafik med spårvagnshållplatsen på Frölunda Torg har tidigare upplevts som en otrygg plats. Skandias fastighetsbolag har bidragit till omfattande renoveringar av platsen och ombyggnationer av Skandia Fastigheters köpcentrum, vilket har bidragit till ökad trygghet i området. Det visar en undersökning som genomfördes under 2016.

→ Centrumakademin

I oktober startade Idéer för Livet, Frölunda Torg och kommunala aktörer tillsammans Centrumakademin, ett lokalt samverkansprojekt som gav 21 personer långt ifrån arbetsmarknaden en möjlighet till validerad praktik i butiker och på andra arbetsplatser som finns på ”Torget”. Konceptet bygger på att Kompetenscenter och Arbetsförmedlingen hittar lämpliga praktikanter. Under praktiken sker en validering av kunskap och efter avslutad praktik får praktikanten ett kompetensbevis. Syftet med Centrumakademin är att skapa

samverkan mellan näringsliv och den offentliga sektorn för att bidra till social hållbarhet och att fler känner sig inkluderade i samhället.

→ Fritidsbanken

Under 2017 öppnades Fritidsbanken på Frölunda Torg genom ett samarbete mellan Skandia, Göteborgs Stad och Idéer för livet. Fritidsbanken lånar ut idrottsutrustning i syfte att ge alla som vill möjlighet till en hälsofrämjande fritid och även för att bidra till ökad integration bland barn och unga i området.

Omfattande samhällsförluster orsakas av sjukskrivningar

170 000 arbetsår och 57 miljarder kronor. Så mycket förlorar Sverige på sjukskrivningar under ett enda år enligt rapporten "Samhällsförlusten av sjukskrivningar – och värdet av att fler går från sjukskrivning tillbaka till jobb" som Idéer för livet har tagit fram under 2017 för att belysa värdet av förebyggande arbete. Sjukskrivningar är ett stort och växande problem i Sverige och orsakar varje år omfattande produktionsbortfall och ett stort mänskligt lidande. Arbete med förebyggande hälsovård samt rehabiliterande insatser måste prioriteras och

sättas in i tid. Det finns stora möjligheter att tidigt förutspå och förebygga ohälsa och därmed sjukdom. Ändå läggs de största insatserna som regel först när individen mår så dåligt och det lett till djup ohälsa, sjukdom eller sjukskrivning hos vuxna, med större kostnad och mer mänskligt lidande som följd. Rapporten visar värdet av att sänka trösklarna och göra det lättare för människor att få vård och behandling i tid.

För Skandia har rapporten under 2017 varit ett viktigt verktyg i dialoger med beslutsfattare för att visa på vikten av

förebyggande och tidiga insatser. Både på lokal och nationell nivå har Skandia arbetat för att bidra till fler politiska insatser för bättre hälsa och minskade sjukskrivningar. Under 2017 föreslog regeringen att man ska införa förmånsbeskattning på sjukskrivningar, något som Skandia ser kommer att missgynna förebyggande insatser.

➔ *Läs rapporten i sin helhet på skandia.se/sjuknotan.*

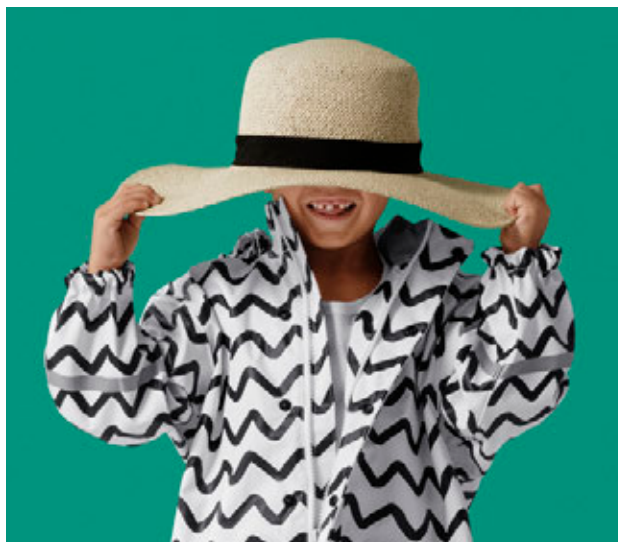

”Arbete med förebyggande hälsovård samt rehabiliterande insatser måste prioriteras och sättas in i tid.”

Att förebygga skolmisslyckanden ger vinst för samhället

Under 2017 lanserade Idéer för livet studien ”Samhällsförlusten för skolmisslyckanden”, baserad på statistik från Statistiska Centralbyrån, tillsammans med Nima Sanandaji. Studien visade att skolmisslyckande bland den senaste årskullen 24-åringar förväntas leda till en samhällsförlust, det vill säga ett förlorat värdeskapande, på 53 miljarder kronor fördelat över det yrkesverksamma livet mellan 24 till 65 år. Ungefär hälften av den förlust som uppstår drabbar individer i form av lägre inkomster, medan andra hälften drabbar offentlig sektor i form av lägre skatteintäkter. Resultaten av studien visar att det lönar sig för samhället att investera för att få fler ungdomar att fullfölja grundskolan och gymnasiet. Rapporten föreslår insatser som lärarstöd och föräldrastöd. Stiftelsen arbetar med att ta fram beräkningsverktyg för beslutsfattare för att underlätta långsiktiga beslut.

➔ Läs rapporten i sin helhet på ideerforlivet.se

Utfall 2017

67 kommuner

i Sverige och Danmark har under året utbildats av Skandias stiftelse Idéer för livet i att utvärdera förebyggande sociala insatserns effekt och ekonomiska värde.

113 projekt

för barn och unga som fått stipendier för förebyggande insatser inom kategorierna Anti-mobbning, Drogfritt, Hälsa, Kultur, Mångfald och Mötesplatser.

12,1 miljoner kronor

Beviljade av stiftelsen Idéer för livet för forskning, metodutveckling och lokala projekt.

(Beloppet ingår i redovisningen av ”Forskning och metodutveckling” samt ”Barn och unga” på sid 24.)

65 000 barn och unga

har nåtts av de projekt och organisationer som under 2017 fått stöd från Idéer för livet.

Identifierade GRI-aspekter:

Indirekt ekonomisk påverkan, Produktportföljen, Lokalsamhällen

GRI-indikatorer:

203-2, FS7, FS13, FS16

En verksamhet som tar ansvar för sin miljöpåverkan

Skandia arbetar för att minska negativ klimatpåverkan och bidrar till främjande av miljövänliga lösningar. Pensionsbolag har stora möjligheter att göra skillnad, både i den egna verksamheten och som investerare.

72%

72 procent av Skandias egna kontor i Sverige har gröna hyresavtal.

Skandias ägarinstruktion ger tydliga direktiv om att vi ska vara ett föredöme när det gäller hållbarhet. Med den som utgångspunkt arbetar vi kontinuerligt med att långsiktigt införliva miljöhänsyn i alla delar av vår verksamhet. Även om Skandias egen verksamhet har begränsad påverkan på miljön är frågan högt prioriterad för oss. Både för att minimera vårt ekologiska avtryck och för att vi ska kunna vara trovärdiga i vår rådgivning mot våra kunder. Vi strävar efter en god hushållning för att minska den totala belastningen på klimatet och miljön i stort.

Energiförbrukning på Skandias kontor

Vi strävar efter att endast använda förnybar energi till våra kontorsverksamheter. Idag kommer 92 procent från förnybara källor. Vid nyetablering och ombyggnation av kontor ställer vi krav på fastighetens miljöstandard och miljökrav vid inköp av inredning och tjänster. Till exempel är vårt huvudkontor miljöklassat och 72 procent av Skandias egna kontor i Sverige har gröna hyresavtal.

Begränsning av tjänsteresor

För att begränsa vår direkta miljöpåverkan har vi en resepolicy som uppmanar alla medarbetare att minska resandet med flyg och bil samt att i möjligaste mån använda alternativ till fysiska möten. Under året har vi fortsatt uttullningen av alternativ till fysiska möten genom att skapa fler möjligheter till digitala möten, både internt och externt.

Klimatkompensation

De utsläpp som Skandias egen verksamhet trots allt ger upphov till har vi kompenserat för sedan 2012 genom att bidra till ett klimatkompensationsprojekt. Skandia väljer alltid projekt som är kvalitetscertifierade av Gold Standard. För utsläpp genererade 2017 sker klimatkompensationen via samma projekt som föregående år – vindkraftprojektet Prony Windfarm i ögruppen Nya Kaledonien. Projektet bidrar både miljömässigt och socialt till en hållbar utveckling i det lokala samhället.

Miljöhänsyn

Övergripande mål

Bedriva en verksamhet som i alla delar begränsar vårt ekologiska fotavtryck, och som påverkar andra i vår omvärld att ta miljöhänsyn.

Initiativ och resultat 2017

- 8,9 miljoner kronor från fonden Skandia Världsnaturfonden till WWF.
- Lanserat en egen hållbar fond och Svanenmärkt totalt tre fonder. Lagt till en klimatfond och en fond inriktad på gröna obligationer i vårt fondutbud.
- Ökat fokus på klimatfrågan i dialog med externa fondförvaltare.
- Investeringar i teknik som främjar rent vatten, förnyelsebar energi och minskning av kolkraft.

Koldioxidavtryck i Skandias aktiefonder

Klimatfrågan är en av vår tids viktigaste hållbarhetsfrågor. Skandia har därför undertecknat FN-initiativet Montreal Carbon Pledge, och förbundit oss att minst årligen mäta och redovisa koldioxidavtrycket i våra aktiefonder.

Syftet med att mäta och redovisa fondernas klimatavtryck är att öka transparensen gentemot spararna avseende investeringarnas miljöpåverkan och på lång sikt kunna bidra till dess minskning.

Metod för beräkningen av koldioxidavtryck

Vi redovisar koldioxidutsläpp i Skandias egna aktiefonder i relation till de underliggande bolagens intäkter, viktat efter hur stort fondens innehav är. Nyckeltalet talar om hur koldioxideffektiva bolagen i fonden är. Skillnaden mellan

olika fonders koldioxidavtryck kan bero på olika faktorer. Exempelvis släpper bolag i branscher som kraftförsörjning, stål och cement vanligtvis ut mer koldioxid än bolag verksamma inom IT- och läkemedelsbranschen. Skillnaden kan också bero på var i världen bolagen i fonderna är verksamma och hur energimixen i just det landet ser ut.

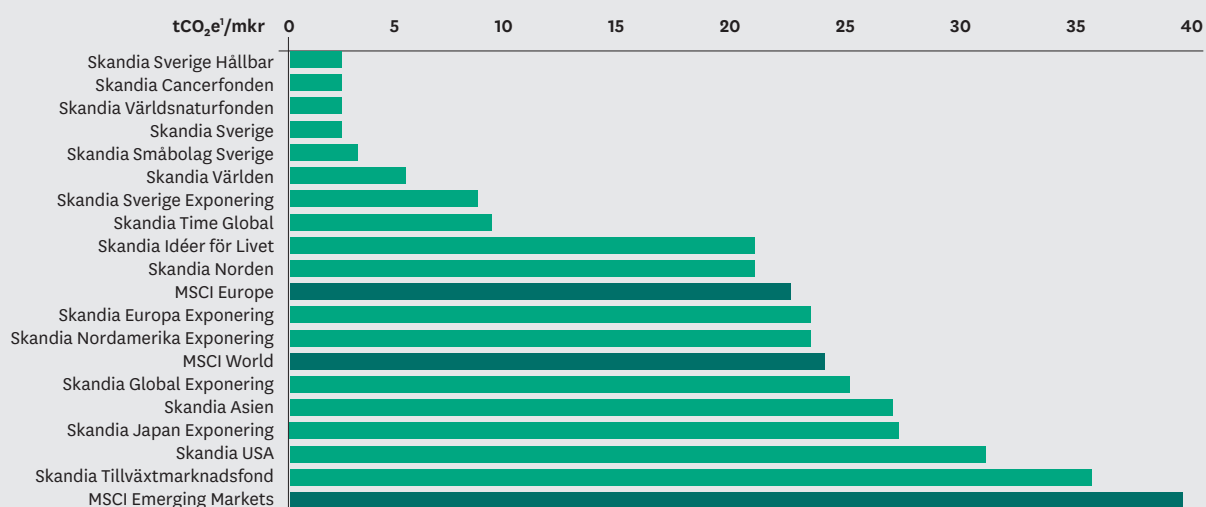
Skandia har anlitat Center for Social and Sustainable Projects AG (CSSP) för att beräkna fondernas koldioxidavtryck. Beräkningarna baserar sig därmed på de uppgifter som South Pole har om bolagen. För vissa fonder har det inte funnits uppgifter om alla innehavsutsläpp. För alla beräknade och redovisade fonder gäller att vi haft utsläppsdata för minst 85 procent av marknadsvärdet av respektive fonds aktieinnehav.

Koldioxidavtryck i Skandias aktiefonder

Redovisningen baseras på en ögonblicksbild av aktiefondernas innehav och marknadsvärde per den 31 december 2017. Värdena kommer variera över tid i takt med att bolagens redovisade utsläpp förändras, men också genom att fondens sammansättning förändras när bolagens börsvärde går upp eller ner samt när förvaltaren köper eller säljer aktier i fonden.

➔ Läs mer om hur koldioxidavtrycket mäts på skandia.se/hallbarhet.

Koldioxidutsläpp i förhållande till portföljbolagens intäkter, ton CO₂e* per miljoner kronor

1) CO₂e eller koldioxidekvivalenter är en måttenhet som gör det möjligt att jämföra klimatpåverkan från olika växthusgaser. Genom att uttrycka utsläppen av en viss växthusgas i CO₂e anges hur mycket koldioxid som skulle krävas för att ge samma klimatpåverkan.

Miljöpåverkan relaterat till vår verksamhet

Vår indirekta miljöpåverkan kommer från våra inköp av produkter och tjänster samt investeringar. För att minska vårt ekologiska fotavtryck när det gäller indirekt påverkan och för att bidra till att påverka andra i mer hållbar riktning integrerar vi miljöhänsyn i våra processer och påverkar genom dialog och samverkan med andra.

Investeringars påverkan på miljön

På Skandia arbetar vi aktivt med att integrera hållbarhet i våra investeringar. I samarbete med organisationer och

andra aktörer arbetar vi för att påverka näringslivet i mer hållbar riktning.

Tillsammans med Vattenfall har Skandia en joint venture som investerar i svensk vindkraft. Projektet inleddes 2014 och har en investeringsperiod på 25 år. I november 2016 invigdes den senaste vindkraftsparken i projektet; Höge Väg i Kristianstad kommun.

➤ Vårt arbete inom ansvarsfulla investeringar när det gäller klimat och miljö finns beskrivet i avsnittet Ansvarsfulla Investeringar på sidan 34.

Hållbarhet i leverantörskedjan

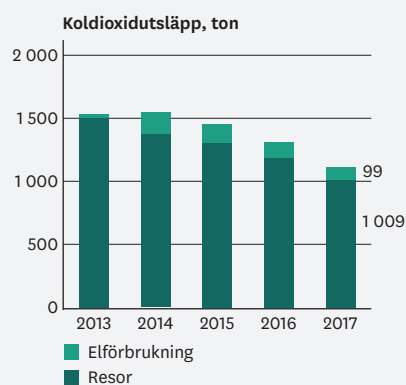
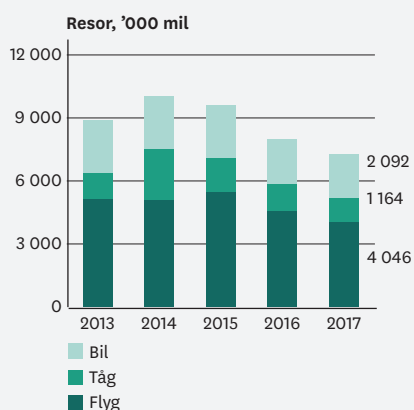
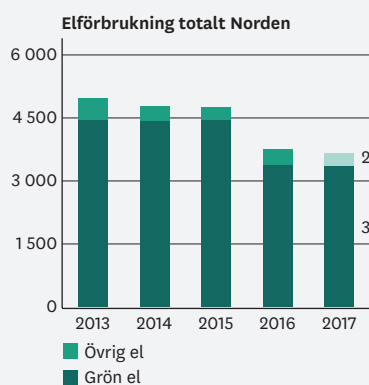
Våra inköp av varor och tjänster till den egna kontorsverksamheten, såsom städ, kontorsmaterial, mat och dryck samt IT-tjänster påverkar miljön på flera sätt. Vi har en strukturerad process för att inhämta information om leverantörernas hållbarhetsarbete och integrera det i riskanalysen av leverantörer. Hållbarhetsfrågor tas upp i dialog med leverantörer på olika sätt under samarbetstiden.

➤ För information om Skandia Fastigheters leverantörskedja, se sidan 52.

Utfall 2017

Skandias miljönyckeltal

I enlighet med definitionerna i GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), en global standard för mätning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp, tillräknas klimatutsläppen från Skandias elförbrukning Scope 2 och utsläpp från våra resor ingår i Scope 3.

Identifierade GRI-aspekter:
Energi, Utsläpp

GRI-indikatorer:
302-1, 305-2, 305-3

Skandia Fastigheters arbete för att minimera miljöpåverkan

Skandia Fastigheter arbetar aktivt för att minska bolagets ekologiska fotavtryck och bidra till en ansvarsfull utveckling av branschen. Fastighetsbolaget har större påverkan på miljön än andra delar av Skandias verksamhet och detta beror framförallt på användningen av energi och material.

Skandia Fastigheter äger, förvaltar och utvecklar fastigheter inom segmenten kontor, köpcentrum, bostäder och samhällsfastigheter. Fastighetsinnehavet står för cirka 10 procent av Skandias investe-

ringsportfölj och vid årsskiftet 2017-2018 förvaltade bolaget 141 fastigheter till ett sammanlagt värde av cirka 55 miljarder kronor och med en uthyrbar area om cirka 1,2 miljoner kvadratmeter.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det viktigt att säkerställa att det ekologiska fotavtrycket blir så litet som möjligt. Som fastighetsägare har Skandia Fastigheter stor möjlighet att påverka närmiljön vid våra byggnader och deras ekologiska fotavtryck genom användning av energi och material. Skandia Fastigheter är certifierade enligt ledningssystemet ISO 14001 och arbetar ständigt för att

minska miljöpåverkan inom områdena energi, material, kemikalier och avfall.

Minskad energianvändning

All el vi köper till våra fastigheter är framställd av förnybar energi – hälften från vatten och hälften från vind. Sedan 2015 har vi beräknat koldioxidutsläppen från vår verksamhet enligt det internationella verktyget Greenhouse Gas Protocol. Vårt val att endast köpa förnybar el har under 2017 medfört en besparing på cirka 25 000 ton koldioxidekvivalenter.

Klimatneutral fjärrvärme

Huvuddelen av våra beräknade koldioxidutsläpp tillräknas fastigheternas fjärrvärmeanvändning. För att reducera dessa utsläpp har vi valt att teckna ett avtal avseende klimatneutral fjärrvärme med Fortum Värme. Det nya fjärrvärmeavtalet, som trädde i kraft vid årets början, omfattar 37 av våra fastigheter – samtliga där vi har Fortum Värme som leverantör. Fortum Värme arbetar för att bli helt klimatneutrala till 2022 och till dess ser vi till att fjärrvärmen inte bidrar till någon nettouppvärmning av klimatet.

Material och kemikalier

Ett av Skandia Fastigheters mål är att begränsa användningen av miljöfarliga ämnen och icke förnybara material och resurser. Därför används systemet Byggvarubedömningen inför inköp av nya byggmaterial och produkter. Byggvarubedömningens värderingar är baserade på produkternas kemiska innehåll tillsammans med ett antal livscykelkriterier. En inventering av samtliga städprodukter som används i hela fastighetsbeståndet har sammanställts under 2017.

Avfall

Skandia Fastigheter arbetar enligt Sveriges nationella avfallsplan för att minska den negativa miljöpåverkan som uppkommer i vår verksamhet på grund av avfallsgenerering.

Förra året tecknades ett nytt centralt avtal med avfallsentreprenören Ragnsells, som vi under året arbetat med att implementera för hela vårt fastighetsbestånd. Avtalet innebär att de avfallsmängder från våra fastigheter kommer att mätas under 2018 och vi har under året fastställt vilka nyckeltal vi ska följa upp över tid för att reducera avfallsmängderna. Avtalet innebär även att vi säkerställer hanteringen av farligt avfall samt möjliggör en bättre fraktions-sortering.

Återbruk och återvinning

Under året har vi i två ombyggnadsprojekt arbetat tillsammans med Malmö Återbyggdepå för att återbruka byggmaterial. Malmö Återbyggdepå är ett fristående arbetsmarknads- och miljöprojekt mellan Malmö stad och återvinningsföretaget SYSAV. Här hanteras och säljs begagnat byggmaterial till privatpersoner och företag som tar emot allt byggmaterial som är återanvändbart. I verksamheten sysselsätts människor som står utanför arbetsmarknaden, vilket också bidrar till en bredare samhällsnytta. I kontorsfastigheten på Skomakaregatan 3, i Malmö lyckades vi tack vare samarbetet ta rätt på och återanvända över 14 ton byggmaterial och åtta kubikmeter innertak och glasull. Detta är ett steg i vårt cirkulära arbete där vi sparar resurser och samtidigt skapar förutsättningar för social hållbarhet.

Samarbete med Myrorna

Skandia Fastigheter har sedan några år tillbaka ett samarbete med Myrorna. Samarbetet innebär att klädboxar placeras ut i närhet av våra fastigheter, hittills främst i våra bostadsområden i Stockholm och Göteborg, men även vid ett av våra köpcentrum Väla i Helsingborg. De insamlade textilierna går till återanvändning och återvinning genom Myrornas secondhandverksamhet. Under 2017 samlade vi sammanlagt in

29 ton textilier, vilket motsvarar 435 ton CO₂, 290 000 kubikmeter vatten samt 44 ton kemikalier. Målet är att kontinuerligt skala upp samarbetet och öka den insamlade volymen textilier.

Ansvarsfulla leverantörsled

Inom ramen för Skandia Fastigheters befintliga arbete med social hållbarhet finns bland annat en uppförandekod för leverantörer, ett aktivt deltagande i Byggvarubedömningens framtagning av sociala bedömningskriterier för byggmaterial och produkter samt en hållbarhetspolicy.

Skandias fastighetsbolag har under året arbetat med att uppdatera både hållbarhetspolicyn och uppförandekoden. Vi har tillsammans med experter inom mänskliga rättigheter gjort en genomlysning av vår verksamhet och utifrån den skapat en handlingsplan för hur vi ska nå ständiga förbättringar på området. Vi arbetar nu med att göra en riskkartläggning av våra leverantörer utifrån de fyra hållbarhetsområdena; mänskliga rättigheter, arbetstagarnas rätt, miljö och antikorrupcion för att utifrån den kunna börja granska våra leverantörer.

➔ *Läs om hur Skandia Fastigheter bidrar till ett tryggare samhälle på sidan 44.*

Hedersomnämmande till Väla när Solenergi priset delades ut

I april delade Svensk Solenergi ut Årets Solenergi pris. I samband med prisutdelningen fick Skandia Fastigheters köpcentrum Väla i Helsingborg ett hedersomnämmande för sin solcellsanläggning. Välas solcellsanläggning lyftes fram som ett föredöme för andra fastighetsägare och berömdes särskilt för sin gynnsamma elanvändning och sitt system för att minska belastningen på taket. Välas projekt ledde till en förstudie där Skandia Fastigheter har kartlagt hela fastighetsbeståndets potential för solcellsanläggningar.

Miljöinventering av fastigheter

Skandia Fastigheter miljöinventerar alla fastigheter enligt Sweden Green Building Councils system Miljöbyggnad. Inventeringen görs inom tre områden; energi, inomhusklimat och material. Beroende på byggnadens prestanda uppnås betygsnivå Brons, Silver eller Guld. Byggnader med rätt förutsättningar certifieras. Vid årsskiftet 2017/2018 var cirka 90 procent av våra byggnader inventerade Miljöbyggnad och 42 procent enligt Miljöbyggnad, BREEAM och LEED.

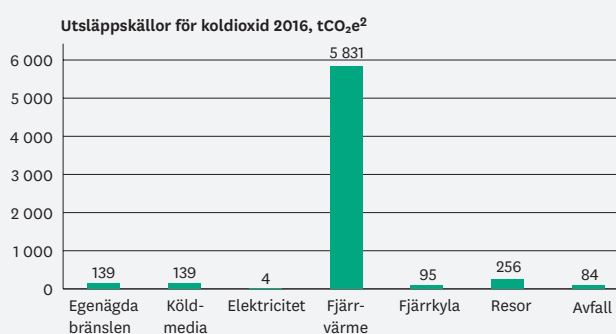
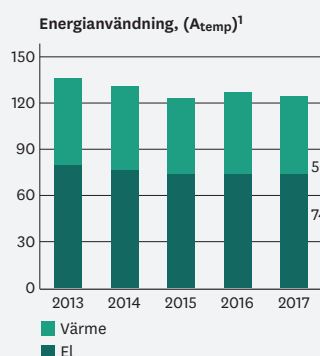
Utfall 2017 Skandia Fastigheter

Skandia Fastigheter – minskad energianvändning

Skandia Fastigheters långsiktiga mål vad det gäller energi är att minska energianvändningen i vårt fastighetsbestånd med 3 procent årligen fram till 2020 och därefter med 1,5 procent årligen fram till 2050. För att uppnå detta mål, och parallellt reducera de koldioxidutsläpp som uppstår i och med energiåtgången, arbetar vi kontinuerligt med att energieffektivisera vårt bestånd.

Skandia Fastigheters miljönyckeltal

I enlighet med definitionerna i GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), en global standard för mätning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp, tillräknas klimatutsläppen från Skandia Fastigheters användning av egenägda bränslen och påfylld köldmedia Scope 1. Elektricitet, fjärrvärme och fjärrkyla kategoriseras som Scope 2 och utsläpp från hantering av avfall och från resor ingår i Scope 3.

Identifierade GRI-aspekter:
Energi, Utsläpp

GRI-indikatorer:
302-1, 305-2, 305-3

Skandias framgång är beroende av medarbetarna

Skandias framgång är beroende av kundernas upplevelse av mötet med Skandias medarbetare. I Skandias organisation är ledarskapet avgörande för att säkerställa kompetens och engagemang att göra skillnad – för såväl kunder som samhället.

Företagskulturen på Skandia bygger på engagemang från alla medarbetare, en vilja att lära sig nya saker och en förmåga att kunna ta ansvar för att uppnå sina individuella mål.

Skandia arbetar strukturerat för att erbjuda en inkluderande arbetsplats där alla ska känna trygghet och möjlighet till delaktighet och utveckling. Vi har under många år arbetat med dialogupplägg på olika teman kring arbetsmiljö såsom värderingar och teamkontrakt, nolltolerans mot diskriminering och sexuella trakasserier, resultat från medarbetarundersökning och teamutveckling.

Fokus på hälsa

På Skandia vill vi möjliggöra en sund livsstil för alla medarbetare och hälsoerbjudandet som finns för våra kunder erbjuds även våra anställda. Medarbetare på Skandia har tillgång till en hälsoförsäkring som fungerar proaktivt utöver sjuk- och privatvårdsförsäkringen. Vi erbjuder även särskilda resurser för att ge chefer stöd i arbetet med att förebygga ohälsa och stödja rehabilitering.

Virgin Pulse

Under året har Skandia initierat ett flertal hälsofrämjande insatser. En särskilt uppskattad insats har varit det aktivitetsarmband med tillhörande app, Virgin Pulse, som erbjudits samtliga medarbetare.

➔ För mer information om Virgin Pulse, se sida 38

Löpande uppföljning av Skandia som arbetsplats

Skandia följer löpande upp resultat och trivsel via kontinuerliga Performance Management (PM)-dialoger mellan chef

och medarbetare. Under året har PM-processen utvecklats till att inkludera fokusdialoger som sker månadsvis. Syftet är att medarbetare och chef vid dessa tillfällen pratar om satta mål och förväntningar, uppmärksammar framgångar, lärdomar och gör nödvändiga omprioriteringar.

Stort engagemang i medarbetarundersökningen

Ett annat exempel på hur vi fångar upp hur medarbetarna uppfattar sin arbetsituation är via den årliga medarbetarundersökningen. Svarsfrekvensen i årets medarbetarundersökning var hög, 88 procent, vilket ger uttryck för ett högt engagemang. Särskilt utmärkande var frågeområdet ledarskap som fick högst betyg med ett snitt på 4,22 av 5. Under året har Skandia satsat på att utveckla ledarskapet genom att förtydliga beslutsmandat och ansvar i verksamheten vilket givit resultat. Medarbetare känner mandat och chefer delegerar och visar förtroende. Undersökningen visar också att Skandia behöver arbeta mer med feedback. Det har skett en förflyttning i positiv riktning men finns fortsatt utvecklingspotential. ➔

Långsiktig arbetsgivare

Övergripande mål

Engagerade och friska medarbetare som har möjlighet att prestera och utvecklas, med förankring i vår värdegrund.

Initiativ och resultat 2017

- Infört Virgin Pulse som hälsoerbjudande till alla anställda. 9 av 10 användare uppgav att appen helt eller delvis motsvarat förväntningarna, enligt intern enkät.
- Genomfört teamdialoger kring mobbning/trakasserier samt sexuella trakasserier.
- Börjat följa eNPS (employee Net Promoter Score) med utfallet 7 (skala -100 till +100).

► Resurs- och kompetensförsörjning

Skandia befinner sig i en bransch under snabb förändring, främst drivet av nya regleringar, kundbeteenden och ökad digitalisering. Genom att vara med och driva stora förändringsprocesser och följa utvecklingen skapar vi utrymme för våra medarbetare att utveckla sina personliga och yrkesmässiga kompetenser. Skandias kultur bygger på engagemang och viljan att utvecklas och ta ansvar för att uppnå såväl företagets som sina egna individuella mål. På Skandia får medarbetarna möjlighet att växa på flera sätt, exempelvis genom lärande i vardagen via kollegor, genom deltagande i förändringsprojekt, utbildningar, mentorskap eller deltagande i nätverk.

Den snabbt föränderliga omvärlden ställer också krav på förmåga att strukturera bemanning och säkerställa utvecklingskapacitet. För Skandia innebär det en löpande översyn av kompetenser, organisatorisk struktur och behov av interna och externa resurser. De anställda står för stabilitet och långsiktighet medan extern kompetens tas in vid hög arbetsbelastning eller behov av specialister.

Mångfald och jämställdhet

Genom lönekartläggning, kartläggning av jämviktsvariabler via det externa benchmarkingverktyget Jämix och i medarbetarundersökningen följer Skandia upp mångfald och jämställdhet i företaget. Kön fördelningen i Skandias styrelse, koncernledning och personer på chefsposition är relativt god (inom ramen för 40-60%), däremot finns utmaningar kvar inom vissa personalgrupper, exempelvis IT. Skandia arbetar också löpande med teamdialoger, värderingar och kultur för att integrera mångfald i verksamheten.

Fackligt engagemang och samverkan

På lokal nivå för vi en nära dialog med de organisationer som representerar medarbetarna. Detta sker genom medbestämmandeförhandlingar (MBL) enligt de samverkansavtal som finns med lokala fackliga parter.

Alla Skandiamedarbetare i Sverige omfattas av kollektivavtal. På central branschnivå finns två avtal; mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation (FAO) och Försäkringstjänstemannaförbunden (FTF) samt mellan FAO

och Sveriges akademikers centralorganisation (SACO).

På Skandia i Danmark omfattas majoriteten av medarbetarna av det kollektivavtal som är en överenskommelse mellan "Forsikringsforbundet" och Finanssektorns arbetsgivareförening. Personer med ledarskapsfunktioner omfattas inte av kollektivavtalet men är anställda enligt arbetsgivarlagen. På lokal nivå representeras medarbetarna av den lokala föreningen för "Forsikringsforbundet."

Skandia har verksamhet i Sverige, Danmark och Litauen.

Skandia Litauen

2015 etablerade Skandia ett Shared Service Center i Litauen där det idag arbetar cirka 100 personer. Uppgiften för enheten är att tillhandahålla ett effektivt administrativt stöd för Skandiakoncernen.

Kontoret i Litauen tillhandahåller en modern arbetsmiljö. Samtliga anställda har tillgång till hälsoförsäkring, möjlighet till friskvård, studier i svenska samt möjlighet att delta i volontärbete. Under 2017 genomfördes det första ideella projektet som riktade sig till barn i åldern 7-11. Syftet med projektet var att väcka deras intresse för ekonomi för att förstå nyttan av ekonomi i det dagliga livet.

SAFe – en agil utvecklingsmetodik

Vi arbetar kontinuerligt med att se hur vi kan jobba mer effektivt och öka genomförandekraft. Som ett led i detta införde vi under 2017 ett ramverk för hur man bedriver effektiv modern utveckling enligt en väl beprövad modell, SAFe (Scaled Agile Framework). Om det faller väl ut är planen att införa SAFe bredare på Skandia, i de enheter där ramverket lämpar sig. Erfarenheter från andra bolag som infört SAFe visar att leveransförmågan tydligt förbättras samtidigt som engagemanget och glädjen hos medarbetarna också ökar. Detta skapar även en möjlighet för våra medarbetare att kompetensutvecklas genom att utbildas och verka inom ett modernt arbetssätt samt arbeta i team där man som individ breddar sin kompetens till närliggande områden.

Nyckeltal

Könsfördelning

Procent	2017	2016
Medarbetare		
Kvinnor	50%	51%
Män	50%	49%
Chefer		
Kvinnor	46%	42%
Män	54%	58%
Företagsledning		
Kvinnor	40%	45%
Män	60%	55%
Styrelse inkl. arbets- tagarrepresentanter		
Kvinnor	34%	42%
Män	66%	58%
Fullmäktige		
Kvinnor	57%	52%
Män	43%	48%

4,17

Utfall på frågan om det sammanfattande omdömet om Skandia som arbetsgivare på en 5-gradig skala

2 402

Medelantalet anställda under 2017

Land	2017	2016
Sverige		
Medelantal anställda	2 016	2 139
Sjukfrånvaro	3,5	3,47
Danmark		
Medelantal anställda	274	253
Sjukfrånvaro	2,9	3,0
Litauen		
Medelantal anställda	112	95
Sjukfrånvaro	2,9	2,2

Nolltolerans mot mobbning och sexuella trakasserier

Skandias nolltolerans mot mobbning och sexuella trakasserier är en viktig princip. Mobbning och sexuella trakasserier är oacceptabelt och något som vi arbetar kontinuerligt med för att förebygga och stoppa om det sker.

I 2017 års medarbetarundersökning uppgav 1,3 (2,8) procent av medarbetarna att de utsatts för mobbning eller trakasserier och 0,3 (0,5) procent upplevde sexuella trakasserier. Skillnaden i utfallet mellan åren förklaras delvis av att det i årets undersökning gavs utrymme för ytterligare svarsalternativ "vill inte svara". I årets undersökning lades dessutom ett antal följdfrågor som ger Skandia bättre kunskap om hanteringen av de situationer som uppstått. Arbetet fortsätter mot det absoluta målet att dessa siffror ska ner till noll. Ett led i detta är att samtliga team ska genomgå en workshop som syftar till att tidigt upptäcka och därmed förhindra att mobbning och trakasserier uppstår.

Utfall 2017

Område	Mål	Utfall 2017																					
Mångfald och jämställdhet	Skandia vill vara branschens mest attraktiva arbetsplats där alla behandlas med respekt och värdighet och där kvinnor och män har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Skandias jämställdhets- och mångfaldsplan innehåller åtgärder för var och en av dessa målsättningar.	Arbetet med mångfald och jämställdhet följs främst upp via möjligheter till likvärdiga möjligheter till utveckling och karriärmöjligheter oavsett kön. Skandia genomför årligen i Jämvix, en undersökning som kartlägger jämställdhetsvariabler med extern benchmark. 2017 års utfall visar en förbättring i jämförelse med tidigare år. Se utfall för "Könsfördelning" och "Utveckling" för 2017.																					
Utveckling	Alla medarbetare ska ha lika villkor avseende kompetensutveckling och karriärmöjligheter.	På frågan i årets medarbetarundersökning om män och kvinnor har samma villkor och möjligheter uppgick svaret till 4,53 på en skala mellan 1-5.																					
Lönekartläggning	Inga osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.	Under 2017 genomförde Skandia en lönekartläggning. Undersökningen visade att inga osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor förekom. Motsvarande kartläggning genomfördes 2016. Inte heller då kunde några osakliga löneskillnader påvisas.																					
Årets medarbetarundersökning	Under året har Skandia bytt modell för medarbetarundersökning varför jämförelser mot tidigare år inte går att göra. För delområdena i tabellen till höger används en 5-gradig skala där 3,9 anses vara ett gott resultat. Utöver dessa mäter Skandia från och med 2017 eNPS (employee net promoter score), det vill säga i hur hög utsträckning medarbetarna vill rekommendera Skandia som arbetsgivare.	<table> <tr> <th></th><th>2017</th><th>Riktvärde</th></tr> <tr> <td>Motivation/prestation</td><td>3,97</td><td>3,9</td></tr> <tr> <td>Ledarskap</td><td>4,22</td><td>3,9</td></tr> <tr> <td>Utveckling</td><td>4,18</td><td>3,9</td></tr> <tr> <td>Organisation/affär</td><td>3,80</td><td>3,9</td></tr> <tr> <td>Arbetsmiljö</td><td>3,97</td><td>3,9</td></tr> <tr> <td>eNPS</td><td>7</td><td>> 0</td></tr> </table>		2017	Riktvärde	Motivation/prestation	3,97	3,9	Ledarskap	4,22	3,9	Utveckling	4,18	3,9	Organisation/affär	3,80	3,9	Arbetsmiljö	3,97	3,9	eNPS	7	> 0
	2017	Riktvärde																					
Motivation/prestation	3,97	3,9																					
Ledarskap	4,22	3,9																					
Utveckling	4,18	3,9																					
Organisation/affär	3,80	3,9																					
Arbetsmiljö	3,97	3,9																					
eNPS	7	> 0																					
Balans	Alla medarbetare ska på lika villkor kunna förena arbete med familj och fritid.	Årets medarbetarundersökning visar att 71,4 (70,2) procent av medarbetarna helt eller delvis anser att det går att kombinera arbete med föräldraskap. Det är en fråga som är angelägen och därför erbjuder Skandia möjlighet till deltidarbete till barnen fyller 12 år. Medarbetarna erbjuds också utfyllnad av föräldraförsäkringen upp till 90 procent av lönen.																					
Bemötande	Ingen ska diskrimineras.	1,3 (2,8) procent av medarbetarna uppgav att de utsatts för mobbning eller trakasserier och 0,3 (0,5) procent upplevde sexuella trakasserier. Skillnaden i utfall beror delvis på att det i årets undersökning tillkommit ett svarsalternativ. Arbetet fortsätter mot det absoluta målet om att dessa siffror ska ner till noll.																					

Identifierade GRI-aspekter:

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet, utbildning och utveckling, mångfald och jämställdhet

GRI-indikatorer:

403-1, 403-2, 404-3, 405-1

Nyckeltal Skandia Fastigheter

Könsfördelning

Procent	2017	2016
Medarbetare		
Kvinnor	43%	40%
Män	57%	60%
Chefer		
Kvinnor	37%	37%
Män	63%	63%
Företagsledning		
Kvinnor	33%	33%
Män	67%	67%
Styrelse inkl. arbets- tagarrepresentanter		
Kvinnor	20%	0%
Män	80%	100%

Land	2017	2016
Sverige		
Medelantal anställda	138	126
Sjukfrånvaro	3,6	4,1

79

Förändringskraft enligt
medarbetarundersökning
2017 (riktvärde 70)

Skandia Fastigheters nolltolerans mot mobbning och sexuella trakasserier är en viktig princip. Mobbning och sexuella trakasserier är oacceptabelt och något som vi arbetar kontinuerligt med för att förebygga och stoppa.

I 2017 års medarbetarundersökning uppgav 7,9 procent av medarbetarna att de utsatts för mobbning eller trakasserier av kollega eller annan part kopplad till arbetet. Arbetet fortsätter mot det absoluta målet att dessa siffror ska ner till noll.

Skandia Fastigheter som arbetsgivare

Skandia Fastigheter har cirka 150 anställda i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala.

Könsfördelningen i bolaget är cirka 40 procent kvinnor och 60 procent män. I ledningsgruppen för Skandia Fastigheter sitter tre kvinnor och sex män. Målet i Skandia Fastigheter är att uppnå jämställdhet och mångfald inom såväl bolagets chefsbefattningar som inom övriga yrkesområden. För att åstadkomma det arbetar vi med bolagets jämställdhetsplan.

Skandia Fastigheters värderingar – engagemang, ansvar, omtanke och nytänkande – genomsyrar företagskulturen och det finns en hög förväntan på ett aktivt medarbetarskap. Alla uppmantras att engagerat ta ansvar för sin

egen, Skandia Fastigheters och i förlängningen samhällets utveckling. Ett led i detta är att alla anställda på Skandia Fastigheter regelbundet kompetensutvecklas och genomgår obligatoriska utbildningar, en sådan är en hållbarhetsutbildning.

För att säkerställa en ständig förbättring av verksamheten genomförs årligen en medarbetarundersökning, i vilken medarbetarskap och ledarskap utvärderas. Resultaten har liksom tidigare år varit mycket goda.

Som arbetsgivare har Skandia Fastigheter ett särskilt ansvar att säkerställa en god arbetsmiljö. Det handlar bland annat om att arbeta med förebyggande hälsoinsatser samt att förhindra arbetsplatsolyckor.

En viktig del i det arbetet är att systematiskt genomföra undersökningar av verksamheten, bedömningar av de risker som synliggjorts vid undersökningarna, implementera åtgärder för att minska riskerna samt kontrollera att åtgärderna faktiskt har bidragit till en bättre arbetsmiljö. Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) innebär att vi regelbundet undersöker arbetsförhållanden, bedömer risker, vidtar åtgärder och följer upp våra arbetsmiljöinsatser.

Skandia Fastigheter är medlem i Tjänsteförbunden Almega Fastigheter och omfattas därmed av deras kollektivavtal. Fackliga organisationer är Fastighetsanställdas Förbund samt Unionen, Ledarna, SEKO och Sveriges Ingenjörer.

Utfall 2017 Skandia Fastigheter

Område	Mål	Utfall 2017																														
Mångfald och jämställdhet	<p>Skandia Fastigheter vill vara branschens mest attraktiva arbetsplats där alla har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter i fråga om arbete, arbetsvillkor, kompetensutveckling och karriärmöjligheter.</p> <p>Jämställdhet och mångfald ska vara naturligt integrerad i hela Skandia Fastigheters verksamhet och ska alltid beaktas.</p>	<p>Arbetet med mångfald, jämställdhet och kompetensutveckling följs främst upp via nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex (JÄMIX) och en årlig medarbetarundersökning. 2017 års medarbetarundersökning visade på att 95 procent av medarbetarna tycker att de av sin närmaste chef får en möjlighet att utveckla sin kompetens. 91 procent av medarbetarna tycker att de ofta eller ibland utvecklas yrkesmässigt i sitt arbete. 57 procent av medarbetarna anser att kvinnor och män har samma möjligheter när det gäller arbetsvillkor och karriärutveckling, 24 procent anser att män har bättre möjligheter, 1 procent att kvinnor har bättre möjligheter och 18 procent vet ej.</p> <p>JÄMIX visar att Skandia Fastigheters resultat ligger väl till i merparten av nyckeltalen. Fokus för bolaget var under 2017 att bibehålla den positiva trenden vad gäller uttag av föräldraledighet, en mer jämställd ledningsgrupp samt fler jämställda yrkesgrupper. Nytt fokusområde för år 2017 var att minska långtidsjukfrånvaron.</p>																														
Årets medarbetarundersökning	<p>Ett totalindex om minst 70 är önskvärt i den undersökning (QWC) som används. Skandia Fastigheter visar ett stabilt resultat på hög nivå – årets totalindex i medarbetarundersökningen låg på 79 (79,1).</p>	<table><tr><td></td><td>2017</td><td>2016</td><td>2015</td><td>Riktvärde</td></tr><tr><td>Målkvalitet</td><td>75,4</td><td>79</td><td>83</td><td>70</td></tr><tr><td>Ledarskap</td><td>76,8</td><td>78</td><td>80,1</td><td>70</td></tr><tr><td>Delaktighet</td><td>86,5</td><td>85,8</td><td>87,4</td><td>80</td></tr><tr><td>Återkoppling</td><td>80,1</td><td>79</td><td>78,8</td><td>65</td></tr><tr><td>Effektivitet</td><td>77,3</td><td>75,2</td><td>77,6</td><td>65</td></tr></table>		2017	2016	2015	Riktvärde	Målkvalitet	75,4	79	83	70	Ledarskap	76,8	78	80,1	70	Delaktighet	86,5	85,8	87,4	80	Återkoppling	80,1	79	78,8	65	Effektivitet	77,3	75,2	77,6	65
	2017	2016	2015	Riktvärde																												
Målkvalitet	75,4	79	83	70																												
Ledarskap	76,8	78	80,1	70																												
Delaktighet	86,5	85,8	87,4	80																												
Återkoppling	80,1	79	78,8	65																												
Effektivitet	77,3	75,2	77,6	65																												
Bemötande	<p>Ingen ska diskrimineras.</p>	<p>7,9 procent av medarbetarna uppgav att de utsatts för mobbning eller trakasserier av kollega eller anna part kopplad till arbetet. Arbetet är mycket prioriterat och fortsätter mot det absoluta målet om att dessa siffror ska ner till noll.</p>																														

Identifierade GRI-aspekter:

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet, utbildning och utveckling, mångfald och jämställdhet

GRI-indikatorer:

403-1, 403-2, 404-3, 405-1

Ansvarsfullt agerande för att förtjäna kundernas förtroende

Bank- och försäkringsbranschen är en reglerad och tillståndspliktig bransch som kräver god ordning och tydliga processer för att få bedriva verksamheten och i förlängningen, få kundernas förtroende.

God affärsetik handlar om att ha gott omdöme i affärsrelationer och arbeta för att förebygga risker. För Skandia innebär det att vi alltid agerar ansvarsfullt och med integritet för att skydda tillgångar och vårt anseende. Vi ska i all vår verksamhet ta ansvar och vi ställer krav på att våra leverantörer och affärspartners också gör det.

Internt vägleds vi av Skandias värdegrund som definierar de värderingar och beteenden som ska känneteckna vårt agerande och som återspeglas i våra policyer. Värdegrunden är en byggsten i vår företagskultur som hjälper alla medarbetare att fatta välgrundade beslut.

Skandias affärsetiska principer, som ingår i hållbarhetspolicyen, handlar i korthet om att se till att:

- Verksamheten bedrivs i enlighet med lagar och regler
- Skandia upprätthåller en öppen och förtroendebaserad kultur, där otillbörliga förmåner och påverkan inte accepteras
- Affärsrelationer sköts på ett etiskt, lagenligt och korrekt sätt
- Ingen medarbetare eller annan som agerar i Skandias namn agerar korrupt eller oetiskt
- Inga bidrag lämnas till politiska partier eller andra politiska företrädare
- Skandia efterlever Institutet Mot Mutors näringslivskod

Affärsetik

Övergripande mål

Ha ett förhållningssätt till leverantörer och partners som bidrar till ansvarsfullt företagande som vinner förtroende för Skandia.

Initiativ och resultat 2017

- Vidareutveckling av arbete med hållbarhetsanalys av leverantörer, bland annat uppdatering av Uppförandekod för leverantörer och processer för hållbarhet i leverantörskedjan för Skandia Fastigheter.
- Förberedelser i organisation och processer för nya regler kring hantering av personuppgifter (GDPR).
- Omfattande arbete med kundkännedom i ett led att motverka t ex penningtvätt och finansiering av terrorism.

Hållbara leverantörskedjor och samarbeten

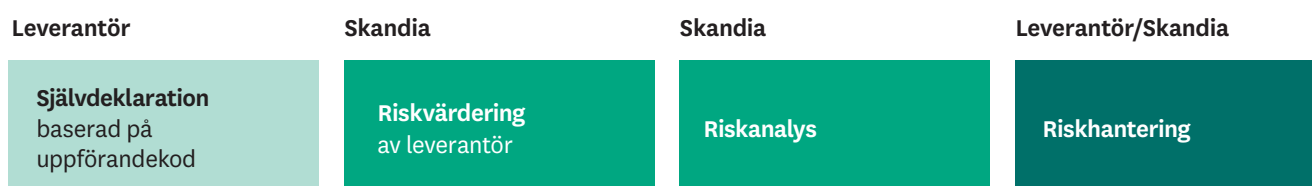
På Skandia ställer vi höga krav på oss själva när det gäller hållbarhet, kvalitet och effektivitet och därför förväntar vi oss att affärspartners och leverantörer av varor och tjänster ska sträva efter att efterleva samma standard.

Våra förväntningar på underleverantörer finns definierade i Skandias uppförandekod. För att analysera och riskvärdera hur hållbara våra leverantörer är har vi utvecklat en modell som främst

handlar om självdeklaration och riskanalys. Självdeklarationen baseras på uppförandekoden och tar fasta på leverantörens riktlinjer, processer, mål och uppföljning inom till exempel arbetsvillkor och antikorruption. Skandia gör sedan en riskvärdering utifrån flera faktorer; den bransch leverantören verkar inom, var verksamheten sker och leverantörens förmåga att hantera hållbarhetsfrågor.

Vår riskanalys är en sammanvägning av dessa faktorer, som även bidrar till den övergripande riskanalysen av leverantören och leveransen. Om en aktuell fråga ger oss anledning att aktivt hantera en hållbarhetsrisk i leverantörsledet sker det i dialog med leverantören och i samråd med Skandias hållbarhetsavdelning. Metoden för hållbarhetsanalys av leverantörskedjan är integrerad i Skandias inköpsprocess.

Skandias process för hållbarhetsanalys av leverantörer

Hög kvalitet hos Skandias externa förmedlare

Vi arbetar aktivt för att säkerställa en hög kvalitet bland våra externa förmedlare. Vi genomför också löpande dialoger där varje enskild förmedlare har en kontaktperson på Skandia. Därtill säkerställer vi alltid att förmedlaren har Finansinspektionens tillstånd att bedriva försäkringsförmedlarverksamhet och att kunskapskrav är uppfyllda, exempelvis genom Swedsecs certifiering för rådgivning. Vi anser att rådgivning har ett högt

värde för våra kunder och ska kompenseras, men utformningen av ersättningen måste främja långsiktig kundnytta, inte snabba klipp. Därför har vi valt bort kortsiktiga provisioner.

Avbrutet samarbete med Allra

På Skandia har vi ett ansvar att enbart samarbeta med de aktörer på marknaden som vi anser lever upp till våra krav och överenskommelser samt vårdar

våra kunder på ett sätt som skapar lönsamhet och hållbarhet i vår affär. Skandia genomförde under 2017 en förnyad översyn av Allras fonder. Därefter valde Skandia att bryta avtalet med Allras fondbolag. Bakgrunden är att Allra har haft en dålig avkastning och att det fanns oklarheter rörande förvaltningen som kunde utgöra en risk för Skandias kunder.

Förebyggande arbete för god affärsetik

För att säkerställa att våra medarbetare har rätt förutsättningar att upprätthålla Skandias affärsetiska principer och agerar i linje med de regelverk som omgärdar vår verksamhet är utbildning en viktig del. Samtliga medarbetare ges också utbildning i andra viktiga frågor, så som motverkande av penningtvätt, förebyggande av intressekonflikter, bedrägerier och mutor, samt hur man tillser fysisk säkerhet och informationssäkerhet.

Hantering av brister

Skandia har en inarbetad process för hantering av brister och incidenter som inträffar i vår verksamhet. Det är obligatoriskt för samtliga medarbetare att regelbundet utbildas i incidentrapportering som möjliggör snabba åtgärder. Våra kunder får information om de incidenter som påverkar dem direkt via våra externa kanaler, så som kundtjänst, sociala medier och hemsidan. Vi informerar alltid vad man som kund ska vara uppmärksam på och ger rekommendationer kring lämpliga skyddsåtgärder.

Visselblåsarfunktion

Skandias medarbetare har möjlighet att anonymt rapportera händelser som kan anses strida mot våra affärsetiska principer. Medarbetarna informeras om hur de ska uppmärksamma och rapportera sådana överträdelser. Dessa går direkt till Skandias centrala säkerhetsfunktion som sedan utreder överträdelserna systematiskt. Om det förekommer överträdelser som kan anses påverka våra kunder strävar vi alltid efter hög transparens.

Trygghet på nätet

Vår omvärld blir allt mer digitaliserad och även Skandia använder ny teknik för att underlätta för våra kunder och möta förväntningarna på oss. Samtidigt som vi bidrar till digitaliseringen är det viktigt för oss att göra vad vi kan för att säkerställa trygghet på nätet, särskilt för barn och unga. Det är en naturlig del av vårt samhällsansvar som också har en tydlig koppling till vår verksamhet. Ett exempel på detta är att Skandia tillämpar teknik för att blockera åtkomst av digitalt övergreppsmaterial på våra arbetsdatorer. Att ha sådant material på Skandias datorer är grund för uppsägning.

Finanskoalitionen mot barnsexhandel

Skandia grundade tillsammans med ECPAT Finanskoalitionen mot barnsexhandel. Koalitionen samlar idag ett stort antal svenska banker som samarbetar för att blockera betalningstransaktioner för handel med övergreppsbilder på barn, vilket gör det svårare för kriminella aktörer att sprida och tjäna pengar på övergreppsbilder på barn. Initiativet har fått en stor uppslutning i branschen och majoriteten av svenska banker ingår idag i Finanskoalitionen.

Mutor, penningtvätt och bedrägerier

Skandia arbetar löpande för att förhindra mutor, penningtvätt och bedrägerier.

 [Läs mer på skandia.se](https://www.skandia.se)

Minimera risker i verksamheten

Skandia har en systematisk rekryteringsprocess med syfte att proaktivt minimera risker i verksamheten, till exempel risker för bedrägerier. Vår rekryteringsprocess omfattar urval utifrån kompetens, erfarenhet och referenstagning, samt formella bakgrundskontroller via extern leverantör. Vi har etablerat en väl beprövad process för bedömning av eventuella avvikelser där rekryterande chef får handledning från HR, Koncernsäkerhet, Juridik och Risk.

Kvalitetsnämnd

Skandia har sedan 2014 en kvalitetsnämnd bestående av tre ledamöter: Chef för försäljning, cheffjurist och funktionsansvarig för arbetsrätt och förhandling. Arbetet i nämnden syftar till att säkerställa kundperspektiv och kundskydd i samband med avvikelser i rådgivning, dokumentationskrav eller andra centrala kundskyddsregler. Nämnden tar beslut om ett ärende skall anmälas till Swedsec.

Om skatter

I Skandia finns en centraliserad funktion för hantering av skatter och skatterisker. Skatthanteringen i Skandia styrs av en skatteinstruktion som uppdateras årligen och som beskriver vårt etiska förhållningssätt och hanteringen av skatter i koncernen.

Skandias övergripande mål med verksamheten är att ge kunderna en god avkastning med kontrollerat risktagande på sitt kapital. Som generell princip gäller därför att Skandia ska ha en affärs-mässig inställning till skattekostnaden. Vi strävar efter att upprätthålla höga etiska standarder i hela verksamheten, vilket även gäller skatteområdet.

Målet för skatthanteringen är att betala rätt skatt i rätt tid. Skandias agerande i skattefrågor ska alltid vara i god tro och inom ramarna för gällande lag. Aggressiv skatteplanering genom för-

farande som kan tangera gränsen till skatteflykt får inte förekomma. Koncernens kontakter med skattemyndigheter och skattedomstolar ska utmärkas av ärlighet och respekt.

Den skatt Skandia betalar är en del av vårt sammanlagda bidrag till samhället. Stora delar av vår verksamhet är föremål för så kallad avkastningsskatt, andra delar för konventionell bolags-skatt. Skandia bedriver i stor utsträckning verksamhet som inte är momsplik-tig. Det innebär att den moms som Skandia betalar vid inköp av varor och tjänster inte blir avdragsgill utan stan-nar som en kostnad i koncernen (ej avdragsgill ingående moms).

Skandia bedriver verksamhet i Sve-rige och i Danmark. I koncernen finns också en administrativ verksamhet i Litauen och ett Luxemburgbaserat

bolag som fungerar som en alternativ investeringsfond. I det Luxemburgbase-rade bolaget innebar Skandia en s.k. ”founding share” och därigenom det bestämmande inflytandet i bolaget.

Skatterapport 2017

År 2017 uppgick Skandiakoncernens skattekostnad till 2 285 miljoner kronor (2 031 miljoner). Se årsredovisning sida 98 not 19 för uppdelning av skattekost-naden på typ av skatt samt fördelning per land. Skandiakoncernen betalade 2017 även sociala avgifter och särskild löneskatt till ett värde av 516 miljoner kronor (519 miljoner) samt fastighets-skatt och energiskatt om 209 miljoner kronor (202 miljoner). Koncernens kostnad för betald men ej avdragsgill moms har under 2017 uppgått till cirka 356 miljoner kronor (320 miljoner).

Utfall 2017

173

leverantörer

Vid 2017 års slut hade totalt 173 av Skandias leverantörer riskanalyserats enligt Skandias process för integrering av håll-barhet i leverantörskedjan, vilket motsvarar omkring 59 procent av vår inköpsvolym. Svaren dokumenteras i Skandias leveran-törsdatabas.

-9%

Under 2017 fick Skandia 2 815 klagomålsärenden. Det är en minskning med 9 procent jämfört med 2016. Volymerna har varit stabila under året men ökade något under juli med anledning av tekniska problem i banken.

Identifierade GRI-aspekter:

Miljöbedömning av leverantörer, Bedömning av arbetsvillkor hos leverantörer, Klagomålsmekanism för ärenden rörande mänskliga rättigheter, Korruption

GRI-indikatorer:

103-2, 205-2, 205-3, 308-1, 414-1

Skandias arbete med FN:s globala hållbarhetsmål

2015 antog FN 17 globala hållbarhetsmål med en tydlig förväntan att stater, offentlig sektor och näringslivet ska bidra till lösningar på gemensamma utmaningar. Skandia strävar efter att integrera de globala målen i vår affärsverksamhet.

När de globala målen antogs av FN:s medlemsländer var syftet att på ett konkret sätt angripa de hållbarhetsutmaningar som världen står inför. Näringslivet och inte minst finansbranschen, har en viktig roll att spela i att ta fram skalbara lösningar och driva på den transformation som är nödvändig för att nå målen till 2030. Skandia har en unik position att bidra till flera av dessa mål genom att vi är ett ömsesidigt bolag

med ett långsiktigt perspektiv i vår verksamhet.

Skandia beaktar målen i vår verksamhet, både strategiskt och operativt, och bidrar särskilt till de mål som berör frågor på vår arena.

Swedish Investors for Sustainable Development

Skandia deltar i Swedish Investors for Sustainable Development (SISD), vilket är ett samarbete mellan de största svenska institutionella investerarna i Sverige. SISD-medlemmar samverkar på olika sätt för att främja målen inom Agenda 2030, som är Sveriges arbete för att bidra till FN:s globala hållbarhetsmål. Bland annat utreds och föreslås indikatorer i den process som GRI,

PRI och Global Compact har startat för den privata sektorn, tillsammans med Agenda 2030.

Under 2017 deltog Skandia i en arbetsgrupp tillsammans med andra SISD-medlemmar (AP7, AP3, SPP och Svenska kyrkan). Gruppen genomförde en studie av svenska kommuners behov av investeringar och finansiering av infrastruktur för vatten och avlopp för att säkra tillgång och långsiktigt hållbar hantering av vatten och sanitet. Skandia bidrar med finansiering av vatten- och avloppsreningsverk för elva svenska kommuner.

➔ *Läs mer på sidan 34.*

Frans Lindelöw talade om hållbarhet i FN

I juli 2017 deltog Skandias vd Frans Lindelöw i den svenska regeringens officiella delegation vid FNs årliga högnivåforum med fokus på hållbar utveckling, på inbjudan av Internationella Handelskammaren (ICC - International Chamber of Commerce) och FNs Global Compact. Frans Lindelöw var den enda huvudtalaren från svenskt näringsliv och var inbjuden för att tala om Skandias hållbarhetsarbete och vikten av att näringslivet är med och bidrar till ett hållbart samhälle. Inför de 1 500 åhörarna berättade Frans Lindelöw bland annat om samhällsnyttan av det förebyggande arbete Skandia gör inom hälsoområdet, Skandias alternativa investeringar i förnybar energi och om de ökade förväntningar som kunder och samhälle ställer på näringslivet när det gäller hållbarhet. På mötet deltog bland andra ministrar, forskare och generaldirektörer från FNs alla medlemsländer. Frans ingick även i den svenska regeringens officiella delegation och deltog i flera sammankomster under de tre dagarna han var där.

Exempel på Skandias bidrag till FN:s hållbarhetsmål

Globalt mål	Skandias roll	Samhällsvärde	FN:s KPI:er
 3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	<ul style="list-style-type: none"> Hälsoerbjudandet och förebyggande insatser Forskning för att förebygga ohälsa Avstår investeringar i ohälsa Avstår investeringar i tobak Samarbete med exempelvis Cancerfonden 	<ul style="list-style-type: none"> Minskad ohälsa och sjuklighet Lägre kostnader för offentlig sektor och arbetsgivare Visa på värdet av förebyggande hälsoarbete Bättre cancerbehandling 	<p>3.5 Genom förebyggande insatser och behandling, minska det antal människor som dör i förtid av icke-smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.</p> <p>3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården.</p>
 4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA	<ul style="list-style-type: none"> Forskning och metodutveckling med fokus på barn och unga genom Idéer för livet Samarbete med exempelvis Star for Life (skolmetod) 	<ul style="list-style-type: none"> Främjar unga i arbete FoU i förebyggande sociala insatser för barn och unga Fler som klarar skolan 	<p>4.4 Öka antalet ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.</p> <p>4.6 Att alla ungdomar lär sig läsa, skriva och räkna.</p>
 5 JÄMSTÄLLDHET	<ul style="list-style-type: none"> Verkar för en jämställd arbetsplats Initiativ för att motverka barnsexhandel och sexuellt utnyttjande Stiftelsen Idéer för livet stödjer projekt som arbetar aktivt med jämlikhet i samhället 	<ul style="list-style-type: none"> Ger alla samma karriärmöjligheter oavsett kön Förebygger barnsexhandel och övergrepp mot barn 	<p>5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.</p> <p>5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.</p>
 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	<ul style="list-style-type: none"> Investeringar i förnybar energi och grön infrastruktur t ex solcellsanläggning och vindkraft i Sverige Exkludering av kol >30% från våra investeringar Hållbarhetsbetyg och Hållbarhetsprofilen för fonder 	<ul style="list-style-type: none"> Accelererad omställning till hållbar infrastruktur med lägre CO₂-utsläpp Ökad transparens i finansiella produkter möjliggör medvetna val hos konsumenter 	<p>7.2 Väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.</p> <p>7.a Stärka internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, samt främja investeringar i energinfrastruktur och ren energiteknik.</p>
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	<ul style="list-style-type: none"> Miljömässig och social hållbarhet inom ramen för Skandia Fastigheters bestånd Samarbete med Rädda Barnen, för uppväxt på lika villkor och inkluderande samhälle Grundat Nattvandring.nu 	<ul style="list-style-type: none"> Tryggare närsamhällen Ökad tillgång till det offentliga rummet Minskad kriminalitet 	<p>11.7 Tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.</p>
 17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP	<ul style="list-style-type: none"> Samverkan med olika aktörer i hälsokedjan Utbildning av 133 kommuner i värdet av preventiva insatser Kunskapspridning Partnerskap och forskning med lärosäten, t ex Uppsala, Umeå, KI, Göteborg, Handels, Harvard 	<ul style="list-style-type: none"> Långsiktiga partnerskap som möjliggör förebyggande arbete och nya, effektiva lösningar på samhällsproblem 	<p>17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.</p>

Samarbeten och initiativ

Skandia samarbetar med en rad olika organisationer och verksamheter. Vi är övertygade om att störst effekt nås genom samarbeten över gränserna mellan näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor.

Skandia är aktiv i flertalet organisationer och föreningar. Nedan beskrivs några av dem.

BRIS (Barnens Rätt i Samhället) Skandia är företagspartner och delar med sig av kunskap om effekterna av förebyggande arbete och psykisk ohälsa. BRIS ger Skandia kunskap och ökad förståelse för barn och ungdomars grundläggande rättigheter i samhället.

CSR Sweden är ett av Sveriges ledande företagsnätverk som fokuserar på företagens samhällsansvar och samhällsengagemang.

Fondbolagens Förening en branschorganisation som arbetar för att tillvara fondspararnas och fondbolagens intressen. Skandias fondbolag är representerad i flera arbetsgrupper som arbetar med olika frågeställningar kring regelförändring, marknadsföring, operativa frågor samt skatt och redovisning.

Byggvarubedömningen arbetar för att bedöma och tillhandahålla information om miljöbedömda varor i byggbranschen och bidra till en giftfri och god bebyggd miljö. Skandias fastighetsbolag är aktiv medlem.

Rädda Barnen Samarbete i projektet "På Lika Villkor" i syfte att öka tryggheten i närsamhällen i Sverige. Samarbete mellan Skandia, Rädda Barnen, Accenture, IKEA och Apoteket.

NMC (Nätverket för hållbart näringsliv) är en oberoende, ideell förening för företag och organisationer som vill förbättra och stimulera arbetet för en hållbar utveckling. Skandia är aktiv medlem.

SNS (Studieförbundet Näringsliv och Samhälle) Skandia är medlem i SNS. En oberoende organisation som bygger broar mellan samhällsforskare och beslutsfattare inom näringslivet och offentlig sektor.

Cancerfonden Skandia är huvudpartner till Cancerfonden. Tillsammans kan vi bidra till mer forskning och kunskap om livsviktiga frågor för att t.ex. förebygga ohälsa och för att fler människor ska bli friska.

Hållbart Värdeskapande är ett samarbetsprojekt som startade 2009 mellan 17 av Sveriges största institutionella investerare. Skandia är en founding partner till organisationen.

KK-stiftelsens projekt för att öka transparens och möjliggöra integrering avseende hållbarhetsaspekter i alternativa investeringar. Projektet är en samproduktion mellan KK-stiftelsen, experter och intressenter. Skandia är partner och delfinansierar projektet.

PRI står för Principles for Responsible Investment och är ett initiativ under FN-flagg för att bidra till att investerare integrerar hållbarhet i sina investeringsstrategier och beslut. Skandia signerade 7 november 2014.

CDP Skandia har signerat CDP som är ett initiativ för att driva arbetet med att identifiera risker, hantering och förebyggande arbete kring klimat, vatten och skogsfrågor.

Stockholm stads forum för hållbara fastigheter är ett forum med Stockholm Stad och en rad fastighetsägare för att utbyta erfarenheter och utveckla hållbarhetsarbetet.

Swesif Sveriges forum för hållbara investeringar som bl.a. varit drivande i utvecklingen av Hållbarhetsprofilen. Det är en oberoende branschförening för organisationer som arbetar för eller med hållbara investeringar i Sverige. Skandia är aktiv medlem.

Finanskoalitionen mot barnsexhandel Skandias samarbete med ECPAT och Polisen från 2007 ledde till bildandet av en svensk finanskoalition mot barnsexhandel som grundades 2008. Initiativet har bidragit till att det blivit svårare för kriminella krafter att tjäna pengar på övergreppsbilder på barn.

Global Compact är ett FN-initiativ för näringslivet med tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korruption. Skandia är medlem och åtar sig att efterleva Global Compacts principer och rapportera årligen.

Nattvandring Skandia bidrar till att stödja, främja och utveckla nattvandringen i Sverige, i syfte att skapa tryggare närmiljöer.

Star for Life är en ideell organisation med en unik skolmetod som används i svenska skolor i syfte att stärka elevers självkänsla, drivkraft och studiemotivation. Skandia är huvudpartner och stödjer organisationens metodutveckling.

Sweden Green Building Council är en av Sveriges ledande organisation för hållbart byggande som verkar för grönt byggande och en hållbar stadsutvecklings- och anläggningsbransch. Skandias fastighetsbolag är aktiv medlem.

Svensk Försäkring är försäkringsföretagens branschorganisation, som driver frågor som till exempel: goda verksamhetsförutsättningar för försäkringsföretagen, arbete för ett högt förtroende för försäkringssektorn samt för ökad kunskap om privata försäkringars betydelse i samhället.

Världsnaturfonden (WWF) Skandia stödjer genom vår fond Skandia Världsnaturfonden och bidrar på så sätt till WWF:s arbete med att skydda hotade och unika arter samt för att jordens resurser ska fördelas rättvist och på ett hållbart sätt.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt organisationsnummer 516406-0948

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

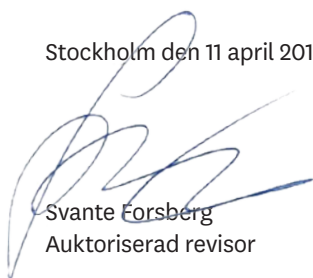
Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 11 april 2018

Svante Forsberg
Auktoriserad revisor

GRI-index

Skandias ambition med en årlig hållbarhetsredovisning är att öppet och balanserat redovisa ställningstaganden, aktiviteter och resultat inom de områden som vi identifierat som väsentliga för ett hållbart företagande. Processen för att fastställa de väsentliga områdena beskrivs på sidan 14-15 i Skandias hållbarhetsredovisning 2017. Vår bedömning är att Skandias hållbarhetsredovisning och årsredovisning för kalenderåret 2017 gör det möjligt att göra en rättvisande bedömning av bolagets hållbarhetsarbete. Den senaste hållbarhetsredovisningen avgavs i april 2017.

Årets hållbarhetsredovisning, som är Skandiakoncernens

sjunde, har upprättats för att uppfylla kraven enligt GRI Standards inklusive branschtillägget för finansaktörer (Financial Services, FS). Skandia Fastigheter, helägt dotterbolag, ingår i de fall där referenserna till bolaget förekommer. Samtliga verksamhetsländer under 2017 omfattas. I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Skandia valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från den legala årsredovisningen avskild rapport.

Detta GRI-index anger var i Skandias hållbarhetsredovisning 2017 (HÅR) respektive Skandias årsredovisning 2017 (ÅR) upplysningar och resultatindikationer återfinns.

GRI STANDARD		
GRI 102: Generella upplysningar 2017		
Upplysning	Beskrivning	Sida
Organisationsprofil		
102-1	Organisationens namn	HÅR: Omslag
102-2	Verksamhet, märken, produkter och tjänster	ÅR: 21
102-3	Huvudkontorets lokalisering	ÅR: 75
102-4	Länder där organisationen har verksamhet	HÅR: 63
102-5	Ägarstruktur och företagsform	HÅR: 18 ÅR: 35-39
102-6	Marknader som organisationen är verksam på	HÅR: 63
102-7	Organisationens storlek	HÅR: 3
102-8	Information om anställda och andra som arbetar för organisationen	HÅR: 56-57
102-9	Leverantörskedja	HÅR: 61
102-10	Väsentliga förändringar gällande organisation och leverantörskedja	HÅR: 9 ÅR: 54
102-11	Försiktighetsprincipen	Skandia följer försiktighetsprincipen bland annat genom att följa FN Global Compacts tio principer som inkluderar principen om försiktighet via fastighetsbolagets miljöledningssystem, som är certifierat enligt ISO 14001.
102-12	Externa initiativ om hållbarhet som organisationen stödjer/omfattas av	HÅR: 28, 64
102-13	Medlemskap i organisationer	HÅR: 66
Strategi		
102-14	Uttalande från ledande befattningshavare	HÅR: 9
102-15	Beskrivning av organisationens påverkan, risker och möjligheter	HÅR: 9, 10-11, 12-13, 17 ÅR: 84-92
Etik och integritet		
102-16	Värderingar, principer och etiska riktlinjer	HÅR: 60 www.skandia.se
Styrning		
102-18	Styrningsstruktur	HÅR: 18-29 ÅR: 35-43
Intressentdialog		
102-40	Lista över intressentgrupper	HÅR: 14-15
102-41	Kollektivavtal	HÅR: 55
102-42	Identifiering och urval av intressenter	HÅR: 14-15
102-43	Metoder för intressentdialog	HÅR: 14-15
102-44	Viktiga frågor som lyfts	HÅR: 14-15

Upplysning	Beskrivning	Sida
Redovisningspraxis		
102-45	Enheter som ingår i den finansiella redovisningen	HÅR: 2
102-46	Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning	HÅR: 14-15
102-47	Lista över väsentliga frågor	HÅR: 14-15
102-48	Förändringar av information	HÅR: 35 Förvalt kapital för 2016 i Skandias fondbolag, i hållbarhetsredovisning 2016 avsåg enbart externt förvalt kapital.
102-49	Förändringar i redovisningen	HÅR: 2
102-50	Redovisningsperiod	HÅR: 2
102-51	Datum för publicering av senaste redovisningen	HÅR: 2
102-52	Redovisningscykel	HÅR: 2
102-53	Kontaktperson för redovisningen	HÅR: 2
102-54	Redovisning i enlighet med GRI Standards	HÅR: 2
102-55	GRI-index	HÅR: 2
102-56	Extern granskning	HÅR: 2
VÄSENTLIGA FRÅGOR		
Upplysning	Beskrivning	Sida
EKONOMISKA STANDARDER		
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 201: Ekonomiska resultat		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-17
201-1	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	HÅR: 5, 7-8
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 203: Indirekt ekonomisk påverkan		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-17
203-2	Väsentligt indirekt ekonomiskt värdeskapande, inklusive omfattningen av effekterna.	HÅR: 4-5, 43, 46
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 205: Anti-korruption		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15
205-2	Kommunikation och utbildning i anti-korruptionspolicies och rutiner	HÅR: 62
205-3	Bekräftade korruptionsfall samt vidtagna åtgärder	Inga anmälda fall av korruption 2017.
MILJÖMÄSSIGA STANDARDER		
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och 302-1 Energianvändning inom organisationen		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 48
302-1	Energianvändning inom organisationen	HÅR: 48-50, 53
GRI 103: HÅLLBARHETSSTYRNING 2017 OCH 305 UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 61
305-2	Energirelaterade indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 2)	HÅR: 48-50, 53
305-3	Övriga relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)	HÅR: 48-50, 53
308-1	Andel av nya leverantörer som utvärderats enligt miljökriterier	HÅR: 63
SOCIALA STANDARDER		
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 403: Hälsa och säkerhet i arbetet		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 54
403-1	Andel av personalstyrkan som är representerade i arbetsmiljö- och säkerhetskommittéer	HÅR: 54-56
403-2	Skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt arbetsrelaterade dödsolyckor	HÅR: 54-56, 58 Skandia redovisar sjukfrånvaro per land.

Upplysning	Beskrivning	Sida
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 55
404-3	Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av prestation och karriärutveckling	HÅR: 54-57
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 405: Mångfald och likabehandling		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 54
405-1	Mångfald hos styrelse, ledning och anställda	HÅR: 56
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 414: Arbetsvillkor hos leverantörer		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15, 61
414-1	Andel leverantörer som utvärderats enligt kriterier för arbetstagarrättigheter	HÅR: 63
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 417: Produktansvar och marknadskommunikation		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15
417-3	Totalt antal fall där regler och frivilliga koder gällande marknadskommunikation, inklusive annonsering, marknadsföring och sponsring, inte efterlevts.	Inga fall har rapporterats under 2017.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2017 och GRI 418: Kundintegritet		
103-1, 2, 3	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning, hur organisationen ser på frågan och hanterar den samt hur organisationen utvärderar hanteringen och resultat av utvärderingen.	HÅR: 14-15
418-1	Underbyggda klagomål gällande överträdelser av kundsekretess och förlust av kunddata	Inga klagomål under 2017.
HÅLLBARHETSSTYRNING FINANSSEKTORN		
FS1	Riktlinjer för miljö och sociala faktorer i affärsområdena	HÅR: 18-20, 60-63
FS2	Rutiner för att utvärdera och granska miljömässiga eller sociala risker i affärsområdena	HÅR: 26-27, 29-31, 61-62
FS5	Interagerande med kunder/investeringar/affärspartners med miljömässiga och sociala risker och möjligheter	HÅR: 26, 29-32, 61
FS6	Portföljens fördelning per region, storlek och sektor	HÅR: 35
FS7	Värdet av produkter och tjänster som syftar till att skapa socialt värde	HÅR: 5, 33-34
FS11	Andel av förvaltad kapital som omfattas av miljömässig eller social screening	Processen för screening beskrivs på HÅR: 29
FS13	Närvaro eller tillgänglighet i glesbefolkade eller ekonomiskt utsatta områden	HÅR: 41, 44, 46
FS15	Riktlinjer och policy för sund utformning av rådgivning av finansiella tjänster	HÅR: 24, 26, 31, 61
FS16	Initiativ för att öka allmänkunskaper i vardagsekonomi och finansiell planering för olika grupper	HÅR: 36-37, 39

Skandia
106 55 Stockholm
Telefon 0771-55 55 00
skandia.se